The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE,
87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.

WEDNESDAY, OCTOBER, 24, 1962.

LATVIJA

AMERIKĀ

Nr. 84. TREŠDIEN, 1962. GADA 24. OKTOBRĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijas — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

V. Tomsons, konsuls.

DAUGAVAS VANAGIEM

Kad latviešu leģionāri, pret savu gribu, bija spiesti nolikt karoga ieročus 1945. gadā, viņu pirmā saskare ar brīvo pasauli radās Cēdelghēmā. Caur drāšu iežogojumu viņi vēroja, kā sabruka latviešu tautas brīvības cerības. Kā komūnistiskā vara paklāva savam terroram Latvijas teritoriju un nežēlīgi izrēķinājās ar miermīlīgiem iedzīvotājiem. Tas bijušos karotājos sacēla lielu sašutumu un naidu pret latviešu tautas apspiedējiem — krievu okupantiem.

Latviešu leģionāri saprata, ka viņiem karš nav beidzies, bet cīņa par dzimtenes brīvību jāturpina citā virzienā un citos apstākļos, ar citiem līdzekļiem. Tad 1945. gada 28. decembrī Cēdelghēmas dzelonstieplu iežogojumā tika dibināta DAUGAVAS VANAGU organizācija, kas tūdaļ aicināja cīņā visus latviešus, kam rūpēja latviešu tautas brīvība. Šais drūmajās gūsta dienās dzimusi organizācija ir tagad izvērtusies par spēcīgāko latviešu vienību brīvajā pasaulē. Visur, kur vien mīt latvieši, darbojas Daugavas Vanagu nodaļas un vieno latviešus kopējam mērķim — cīņā par brīvu un neatkarīgu Latviju.

Vīri, kas cīnījās Volchovas purvos, Vejlkajas upes krastos un kas pārsteidzošu varonību izrādidami, bezbailīgi lēja asinis tēvzemes brīvības altārim Kurzemē, to aizstāvēdami līdz pēdējai iespējai, tagad ir šīs organizācijas kodols un dinamiskais spēks.

Daugavas Vanagu darbus ir pienācīgi novērtējusi arī Kremļa diktātoriskā vara. Tai šīs organizācijas panākumi ir dadzis acīs.

Ienaidnieks vēlas sašķelt mūsu trimdas sabiedrību un vājināt latviešu patriotiskos spēkus. Bet šis apstāklis tikai lieki norāda un pasvītro to, ka Daugavas Vanagi ir atraduši pareizu ceļu, pareizu cīņas veidu, pareizus pagēmienus, kas strādā pretim krievu tumšiem nolūkiem un reizē ir bridinājums citām brīvām demokrātijām. Tās tiek bridinātas un Krievijas imperiālistiskie nolūki, kas tiek slēpti aiz internacionālā komūnisma „tautas atbrīvošanas" maskas, viens pēc otra tiek atklāti. Mūsu katra pienākums, bez apdomāšanās, ir atbalstīt Daugavas Vanagu darbību un šīs organizācijas mērķus.

Kā toreiz — Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanas dienā, tā šodien — pēc 17 gadiem, Daugavas Vanagi aicina savās rindās, cīņai pret komūnismu, ik katru latvieti, kas grib cīnīties, kas tic vēl uzvarai un brīvības saullēktam.

Neviens nav par vecu vai arī par jaunu, lai sekotu sarkanbaltsarkanajam karogam!

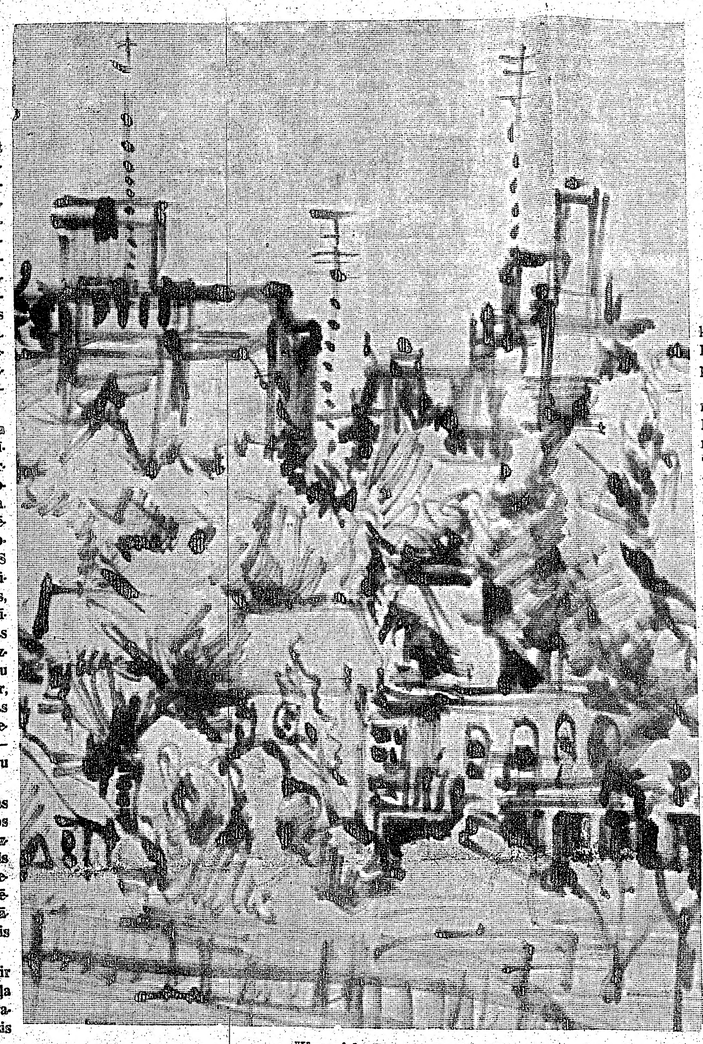

Klusa iela Toronto.

MINISTRU PREZIDENTS DIFENBEKERS PIEŅEMS LATVIEŠU PĀRSTĀVJUS

LNAK vadība saņēmusi vēstuli no Otavas, kurā paziņots, ka Kanadas ministru prezidents pieņems latviešu delegāciju ceturtdien, 25. oktobrī, plkst. 9,30 parlamenta namā.

Mūsu pārstāvji pateicībā par ministru prezidenta nelokāmo nostāju apspiesto tautu atbrīvošanas jautājumā pasniegs O. Grebžes gleznu Sulu laikā.

Līdz ar LNAK vadību pasniegšanā piedalīsies gleznas dāvinātājs mākslinieks O. Grebže.

PULKVEDIS JANUMS APCIEMOS KANADU

DV KV sēde notika pag. svētdien Toronto. Apspriedes ievadījumā valdes priekšnieks R. Epneris pasniedza balvu — portfeli — ilggadīgam DV KV kasierim J. Ronim sakarā ar viņa 50 gadu jubileju.

Par nopelniem DV organizācijas mērķu sekmēšanā Montreālas DV nodaļas ierosinājumā piešķīra atzinības rakstus Jānim Belinskim, Paulim Gerge, Jūlijam Saliņam un Oļģertam Strazdiņam.

ASV apciemos DV CV priekšnieks pulkv. Vilis Janums, kas paredzējis novembrī apciemot arī Toronto. Šai laikā Kanadā būs arī ASV DV pr-ks V. Hazners, kas piedalīsies 18. novembra DV KV sēdē Toronto.

Nolēma piešķirt atzinības rakstus par apzinīgu un ilgu darbu LA apgāda darbiniekiem.

Kultūras nozares vad. J. Treijs ziņoja, ka T. Zeltiņa luga Lielā ilūzija DV teātra iestudējumā izpelnījusies atzinīgas atsauksmes. Teātris ar šo lugu viesosies arī citos latviešu centros.

Iekšējās informācijas daļas vad. L. Goba ziņoja par DV mēnešrakstu un sadarbību informācijas laukā ar atsevišķām nodaļām.

Par Ārējo informācijas darbu ziņoja J. Gailītis. Filma Mana Latvija atrodas Edmontonas DV ricībā un filma Baltijas valstis pagātnē, tagadnē un nākotnē — DV Vinipegas nodaļas ricībā.

Visām nodaļām izsūtīts DV reports Nr. 2. un nozare saņēmusi dāvanu no Milvokiem, ASV, filmu The Price of Freedom. Filma pieprasāma J. Gailītim, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont., Canada, tel. FU 3-7717.

Aprūpes nozares vad. A. Kvēps ziņoja par aprūpes līdzekļu vākšanu. 14. jūnija akcija izdevusies ļoti labi. Visām nodaļām izsūtītas Ziemsvētku kartītes.

Ziemsvētku kartīšu izgatavošanā mākslinieciško izkārtojumu veicis H. Mercs.

B. Senkēviča savākusi Latviešu pagastā $ 33,-, ko nodevusi aprūpes nozarei.

Par vanadžu darbību ziņoja vanadžu priekšniece Ilga Breikša. Viņa piedalījusies Brampotonas, Hamiltonas un Kičeneras DV gada svētkos. Rosīgi vāc ziedojumus LA apgāda bazāram — Ziemsvētku tirdziņam. G.

LNAK PADOMES VĒLĒŠANAS

Laikā no 27. oktobra līdz 5. novembrim notiek LNAK padomes vēlēšanu diena.

Vēlēšanu komisijai talku vēlēšanu materiālu izsūtīšanā vēlētājiem pieteikušas draudzes, organizācijas un L N A K pārstāvji no šādām vietām — Toronto, Montreāla, Hamiltona, Londona, Vankuvēra, Otava, Sv. Katarīnes, Red. Dīra, Bramptona, Niagara, Vindsora, Orilija, Sarnija, Čathama, Kalgarija. Tādēļ uz minētajām vietām vēlēšanu komisija pati materiālus vairs neizsūtīs ,jo ieskata, ka ikviens tautietis ir kādas draudzes vai organizācijas locekļis. Ja kāds tautietis līdz 27. oktobrim

(Noslēgums 8. lpp.)

Vērtīgi priekšlasījumi

Pagājušā gadā noorganizētais TLTA priekšlasījumu un diskusiju cikls atrada necerēti lielu atsaucību. 5 priekšlasījumus noklausījās kā jaunās, tā vecās paaudzes pārstāvji. Sakarā ar to lekcijas nolemts turpināt.

6. priekšlasījuma — otrdien, 30. oktobrī — tema būs „Vietējo iedzīvotāju politiskā ievirze". Par to runās V. Upeslācis. Sekos, kā parasts, diskusijas, kurās piedalīties apsolījusi kanadiete Margāreta Campbel, pazīstama sabiedriska darbiniece Toronto. M. Campbel ir juriste un kandidē pilsētas valdes locekļa amatam šā rudens vēlēšanās.

Politiskas diskusijas palaikam mēdz būt spraigas, tādēļ M. Campbel'as piedalīšanās sola interesantu bij. eiropiešu un kanadiešu viedokļu salīdzinājumu.

Zīmīgi, ka TLTA laikmetīgie populāri - zinātniskie priekšlasījumi taisni jaunākajā latviešu audzē izraisījuši dzīvāko atsaucību un to vēlamība atzīta. Klausītāji ne tikai papildina zināšanas dažādās nozarēs, kā medicīnā, politikā, vēsturē u. c., bet jaunajai, svešumā izaugušai, paaudzei dota iespēja bagātināt savu bieži it trūcīgo latviešu valodu, klausoties un piedaloties pārrunās par temām, par kurām ikdienas dzīvē parasti daudz negadās runāt.

Tāpat šajos priekšlasījumos dota iespēja izmainīt domas un argumentēt, asinot prātu un izteiksmes līdzekļi — latviešu valodu.

V. Upeslāča referātam 27. novembrī sekos Dr. V. Černovskas runa par temu „Cilvēka būtības izpratne".

Indija kaŗo ar komūnistu Ķīnu

INDIJA NEMEKLĒ PALĪDZĪBU DIENVIDAUSTRUMĀZIJAS AIZSARDZĪBAS ORGANIZĀCIJĀ. VIETNAMA ATJAUNO KARU AR KOMŪNISTU PARTIZĀNIEM. PEKINGA MEKLĒ UZŅEMŠANU APVIENOTĀS NĀCIJĀS. AMERIKĀŅI IZMĒĢINA ATOMBUMBU 30 JŪDŽU AUGSTUMĀ.

Ilgi gaiditais un gatavotais karš starp Indiju un komūnistu Ķīnu ir sācies un neviens nevar pateikt, kur un kā tas beigsies.

Spriežot pēc ziņām, kas saņemtas no Jaundeli, komūnistu Ķīna uzbrūk Indijas robežpostenim vairāku diviziju stiprumā. Tas nozīmē, ka Pekinga kaujā raida vismaz 25.000 vīru. Vismagākās cīņas notiek Tibetas pierobežā un Kašmiras ziemeļos — Ladakā, kur komūnisti okupēja lielas platības un tagad turpina spiesties dziļāk.

Kamēr Pekinga klusē, Indijas valdība situāciju uzskata par ļoti nopietnu un ir paziņojusi, ka tās armija cīnīsies par katru pēdu savas zemes.

Līdzšinējo ciņu laikā sekmīgāki gan bijuši komūnisti, kas, uzbrūkot skaitliski daudz nieciģākiem indiešu robežpostenīem, piespieduši pēdējos atkāpties un ieņemt jaunas pozicijas dziļāk zemes iekšienē.

Indijas aizsardzības ministrs Menons paskaidro, ka kaŗa situācija komūnistu Ķīnas labā izveidojusies vienīgi nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ. Gar 2500 jūdžu garo Himalajas robežapgabalu jau iestājusies ziema un uzsnidzis sniegs. Komūnistu Ķīna uz visu to bijusi sagatavojusies, kamēr Indiju pārsteiguši kā karš, tā ziema.

Sakarā ar nelabvēlīgiem laika apstākļiem viena no Indijas lielākām problēmām kļuvusi robežapgabala vienību apgādāšana ar kaŗa materiāliem un pārtiku. Biezie sniega mākoņi spiež indiešu transportlidmašīnām — un tādu viņiem ir skaitā ļoti maz — lidot ļoti zemu un jau tagad vairākas kritušas par upuri komūnistu ugunij. Indieši zaudējuši arī vairākus helikopterus.

Indijas karš ar komūnistu Ķīnu varētu izveidoties pilnīgi cītā gaismā, ja Nēru prasītu militāru palidzību Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijai. Tas, vismaz materiāli, nozīmētu tūlītēju Sav. Valstu iejaukšanos. Ja karš ievelkas, Indijai palīdzība ir ārkārtigi nepieciešama. Armijai būs vajadzīga municija, lidmašīnām degvielas. Arī pārtikas jautājums, sevišķi cīnoties Himalaju kalnu sniega laukos, ir nopietna problēma, ko Indija bez palīdzības no ārpasaules nespēj atrisināt.

Pagaidām gan nedz ministru prezidents Nēru, nedz aizsardzības ministrs Menons par iestāšanos Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā nerunā; arī palīdzības prasīšana Sav. Valstīm vēl nav pieminēta. Militārie lietpratēji Vašingtonā tomēr paskaidro, ka, kaŗam turpinoties, un jo sevišķi, ja šāda turpinājuma rezultātā komūnisti spiežas dziļāk un dziļāk Indijas territorijā, premj. Nēru būs spiests atteikties no savas līdzšinējās politikas un meklēs militāru palīdzību brīvā pasaulē.

Draudi — viņa speciālitāte.

Dienvidvietnamas armija nav pavadījusi dīka, un ka tagad tā daudz labāk sagatavota cīnīties ar komūnistiem kā jebkad.

Dienvidvietnamas armijai ir kaut kas tāds, ko Indijai visvairāk trūkst — ģeografiskiem apstākļiem piemērots gaisa transports. Kopš amerikāņi piekomandēja savus helikopterus Dienvidvietnamas armijai, militārā situācija strauji mainījusies. Lai gan komūnistu partizāni tagad uzbrūk ar skaitliski daudz spēcīgākām vienībām nekā agresijas sākumā, Dienvidvietnamas armija ar savām pārākām manevrēšanas spējām viegli tiek galā ar uzbrucējiem. Pēdējo nedēļu laikā komūnistu partizāni nevar lepoties nekādiem jauniem guvumiem. Dienvidvietnamas armijas vadība domā, ka, pašreizējai situācijai turpinoties, t. i. nemaz nesviežot ciņā svaigus spēkus, komūnistu partizāni tiks drīz vien sakauti. Un tas notiks, vienīgi pateicoties amerikāņu gaisā transportam. Komūnisti sava iebrukuma sākumā vienmēr paspēja pazust pirms valdības kaŗaspēka parādīšanās. Bet tagad, jaunā helikopteru laikmetā, tas vairs nav iespējams. Un atklātā ciņā komūnisti parasti paliek zaudētājos.

PEKINGA MEKLĒ UZŅEMŠANU APVIENOTAJĀS NĀCIJĀS

Kopš komūnistu valsts nodibināšanās Ķīnā Pekingas valdība meklējusi uzņemšanu Apvienotajās Nācijās. Līdz pat pagājušam gadam komūnistu Ķīnas uzņemšanas lielākais aizstāvis un bīditājs bija Indija. Tagad, protams, apstākļi mainījušies. Bet ne komūnistu cerības. Pat tagad, uzbrūkot Indijai, komūnistu Ķīna prasa uzņemšanu Apvienotās Nācijās. Soreiz Pekingu atbalsta Maskava, kas prasa nacionālistu izraidīšanu un komūnistu uzņemšanu. Tāpat kā iepriekšējos gados padomju blokam būs jāsastopas ar brīvās pasaules opoziciju. Lai gan tagad Apvienotās Nācijās saradies daudz jaunu Afrikas valstu, kuŗu politika attieksmē uz komūnismu ir ļoti zaļa, amerikāņi tomēr ir pārliecināti, ka arī šogad komūnistu Ķīnas atbalstītāji nespēs savākt nepieciešamo divu trešdaļu balsu vairākumu un Apvienotās Nācijās neiekļūs.

Jaunais federālās valdības imigrācijas ministrs Ričards Bells novembra vidū viesosies Toronto. Pēc preses konferences ministrs satiksies ar dažādu tautību grupu pārstāvjiem.

Izpildiet savu pienākumu — PIEDALATIES

LNAK padomes vēlēšanās

Vēlēšanas notiek pa pastu laikā no 27. OKTOBRA LĪDZ 5. NOVEMBRIM

LATVIJA

Nr. 84. TREŠDIEN, 1962. GADA 24. OKTOBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu dalā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Netzlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

JAUNI PAŅĒMIENI SPIEGU VERVĒŠANĀ UN NEPATĪKAMU EMIGRANTU LIKVIDĒŠANĀ

Londonā norisinās viena no dzidrām sekšņaliem pārkāpumiem skandalozākām spiegošanas prāvām, kāda jebkad ir bijusi Britanijā: apstākļi, kādos spiegs „saistīts darbā", pārspēj visu, ko spēj iedomāties mūsu fantazija.

Apsūdzētais ir 38 gadus vecais britu admirālitātes darbinieks V. Vassals, kurš ir nodevis krievu rokās svarīgus dokumentus. Apsūdzētais pats sniedzis šādu ziņojumu par iemesliem, kas viņu piespieduši uzsākt spiega gaitas. Vassals ir vienu laiku strādājis britu sūtniecībā Maskavā. Viņš ir iepazinies ar kādu Mokoski, kurš vairākkārt uzaicinājis viņu uz pusdienām restorānos un iepazīstinājis ar saviem draugiem. Kādā vakarā Vassals atkal uzaicināts uz maltīti restorānā Lielā Teātra tuvumā, bet restorāna vietā aizvests uz privātu dzīvokli, kur bijuši vairāki virieši. Maltītes laikā viņš pacienāts ar „sevišķi stipru degvīnu", bijis galīgi piedzēries un tikko vairs apzinājies, kas noticis ap viņu. Vassals tomēr atceras, ka telpa bijusi ļoti spoži apgaismota un tanī bijis liels dīvāns. Pēc apmēram pusstundas visi klātesošie sākuši izģērbties un norāvuši arī Vassalam svārkus un pārējos apģērba gabalus. Pēc tam sākusies vārdos neaprakstāma orģija uz dīvāna, bet Vassals atceras, ka viens no klātesošiem izdarījis foto uzņēmumus. Drīz pēc notikuma divi krievi rādījuši Vassalam minētās orģijas uzņēmumus, pasvītrojot, ka par tamlīdzīgiem seksšņaliem pārkāpumiem viņam draudot apcietināšana Krievijā; viņi arī draudēšuši atklāt minēto notikumu un pārvērst to par starpautisku skandalu. Bailes no pēdējā piespiedušas Vassalu apņemties piegādāt krieviem prasītās ziņas. Kad Vassals atgriezies Anglijā, viņš fotografējis slepenos dokumentus un nodevis tos krieviem. Par saviem pakalpojumiem viņš tomēr nav kautrējies saņemt naudas summas, kas līdzināšušās apmēram viņa algai britu dienestā (viņa gada alga bijusi 700 mārciņu, krievi viņam maksājuši 500—700 mārciņu.

Vācijā, Karlsruhē, patlaban tiesā Padomju Krievijas aģentu, 30 gadus veco ukraini Bogdanu Stašinski. Dienu pirms Berlīnes vaļņa uzcelšanas viņš pārbēdzis Rietumberlīnē un atzinies, ka uz krievu slepenās policijas pavēli viņš noslepkavojis 2 ukraiņu emigrantus Minchenē 1957. un 1952. gadā (rakstnieku Ļevu Ribetu un ukraiņu antikomūnistiskās apvienības priekšnieku Stefanu Banderu). 1957. gadā krievu militārā stābā Austrumberlīnē kāds no Maskavas ieradies krievs demonstrējis Stašinskim jaunu ieroci, pasvītrojot, ka tas „ticis sekmīgi izlietots daudzos gadījumos". Šis ierocis bijis pistole, pielādēta ar nelielu indes ampulu. Sakarā ar instrukciju ierocis bijis jātēmē izraudzītā upura sejā; nāve iestājusies 2—3 minūšu laikā. Padomju „technika" nemitīgi progresē! . . .

—S.

Britu ceļotājas iespaidi Ļeņingradā

Š. g. septembrī apm. 700-800 britu skolnieku skolotāju pavadībā un arī prāvs skaits privātpersonu no dažādām profesijām devās tā sauktā „studiju ceļojumā (Educational cruise) ar kuģi, apmeklējot Kopenhāgenu, Stokholmu un Ļeņingradu, uzturoties pēdējā 2 dienas. Interesanti, ka viņu maršrutā nebija ieslēgta Rīga, kā daudzi no viņiem bija gaidījuši, kaut gan vēl nesen Rīgas apmeklēšanu propagandēja Padomju ceļojuma birojs „Intuirists."Vai būtu taisnība baumām, ka Baltijas zemēs atkal pūš auksti vēji un tās ir noslēgtas no ārpasaules? . . .

Viena no tūristēm stāstīja man diezgan sīki par saviem Ļeņingradas iespaidiem. Krievi ļoti stingri kontrolējuši dokumentus, katru reizi tūristiem atstājot kuģi un vakarā atgriežoties tanī (taupības dēļ visi pasažieri nakti pavadījuši uz kuģa); tie rūpīgi salidzinājuši tūristu sejas ar pases fotografijām. Bijis noliegts fotografēt noejot un uzejot uz kuģa, bet pašā pilsētā viņi varējuši izdarīt dažādus foto uzņēmumus. Krastmalā viņi redzējuši daudz lielu rakstu ar uzrakstu „Kuba." Pirmā dienā krievu gīds vadājis viņus pa pilsētu, ar sevišķu sajūsmu rādot vietas, kas saistās ar Oktobra revolūciju, un bijis, acīm redzot, neapmierināts, redzot klausītāju aukstās sejas, bet pēdējiem apnicis klausīties frazes kā piemēram: „No šejienes sākās mūsu revolūcija" u. c. Ar sevišķu sajūsmu rādīts „Smoļnij" institūts ar Ļenina statuju un telpa, kur arestēti Pagaidu valdības locekļi. Ziemas pilī, kas pārvērsta par mūzeju, tūristiem rādītas lielā un mazā troņa zāles. Pēdējā pie sienas bijusi liela Padomju Savienības karte, un gīds ar labpatiku rādījis „kā mūsu valsts izplētusies pēdējā laikā" (ja tā nebūtu Padomju Krievija, tad šādu izplēšanos sauktu par imperiālismu!). Eremitāžas slavenās gleznu kollekcijas apskatei atlicis pārāk maz laika, jo viss laiks pagājis ar revolūcijas piemineklu skatīšanu.

Vienā dienā tūristi varējuši skatīt pilsētu uz savu roku. Tie sadalījušies grupās. Viena grupa, kuŗā bijuši tikai virieši (starp citiem kuģa virsnieks un ārsts), ievērojuši, ka visur, kur tā gājusi, tā redzējusi sev tuvumā kādu virieti ar zaļu cepurī! . . .

Slavenās Pēterpils baznīcas pārvērstas par mūzejiem: tā, piemēram, Kazaņas katedrālē atrodas Zinātņu akadēmijas „Reliģijas vēstures un ateisma mūzejs." Tur apmeklētājiem rādot „raudošās Dievmātes," paskaidrojot un demonstrējot publikai, ar kāda mechanisma palīdzību panākta šī svētbilžu „raudāšana." Tūristu starpā bijuši arī daži britu garīdznieki, kuŗi ar pamatotu nepatiku teikuši: „Viņi rāda reliģijas pārspīlējumus un māņticību, bet noklusē reliģijas pozitīvo, konstruktīvo pusi.

Par 5 kapeikām tūristi vizinājušies pa izslavēto apakšzemes dzelzceļu. Katra stacija esot īpaši ierīkota, bet visur laistoties marmors, bronzas plāksnes ar reljefiem, kuŗi attēlojot ainas no Krievijas vēstures, mirdzot kroņlukturi u. c.

Vairākas angļu skolnieces, redzot šo izšķērdīgo greznību, teikušas: „Labāk būtu par šo naudu uzlabojuši savas tautas dzīves apstākļus! . . ."

Agrāk tik greznajā Ņevas prospektā tūristi redzējuši pa lielākai daļai pārtikas veikalus, un tur bijušas redzamas pircēju rindas. Pastkartes, piemiņas lietiņas, rotaļlietas tūristiem pārdotas dārgajā „Austrijas" viesnīcā. Acīm redzot krievi labi izmanto kapitālistisko zemju tūristus: par vienu angļu mārciņu viņi dabūjuši pavisam niecīgu naudu — 2 rubļus 50 kapeikas. Vienā no saviem veikaliem tūristi gribējuši maksāt ar iemaiņitiem rubļiem, bet tiem atbildēts, ka šīni veikalā ņemot pretim tikai angļu naudu. Cenas bijušas ļoti augstas: tasīte tējas ar citronu un mazu, sliktu kūku „Austrijas" viesnīcā maksājusi apmēram vienu mārciņu.

Iedzīvotāju masa ar saviem vienkāršiem, tumšajiem, pa lielākai daļai vienveidīgiem tērpiem un nogurušo sejas izteiksmi atstājusi visai pelēku, vienmuļīgu iespaidu. Maz sieviešu ar cepurēm, vairumam galvas ietītas uz muguras sasietos lakatos (vecā krievu zemnieču paraža!). Tomēr nevarot teikt, ka iedzīvotāju apģērbi būtu noplīsuši. Vienīgā vakareiropiski un moderni ģērbtā un frizētā sieviete bijusi viesu saņēmēja „Austrijas" viesnīcā. Labi, gaišās krāsās apģērbti bijuši vienīgi bērni, tie, acīmredzot, bijuši labi paēduši, sārtām, smaidošām sejām, labi apgādāti ar dažādām rotaļlietām. Bērni un pusaudži ar parasti tūliņ ielenkuši tūristus. Bijis gadījums, kad kāda veca sieviete gribējusi nopirkt vienas tūristes mēteli. Angļu ceļotāji bijuši pārsteigti, redzot sievietes smagos darbos ielās.

Pret svešajiem ceļotājiem iedzīvotāji bijuši laipni un izpalīdzīgi, rādot tiem ceļu u. t. t. Kaut gan ceļotāju grupā neviens nepratis krieviski, konduktori satiksmes līdzekļos centušies sapratināt ārzemniekus un izsēdināt viņus vajadzīgā vietā. No sarunām ar angliski runājošiem krieviem palicis iespaids, ka starp Ļeņingradu un Maskavu pastāv stipra sacensība.

Mana britu paziņa ir atvedusi līdzi Ļeņingradas plānu: nesaprašanā grozu un pētu to, jo nevaru atrast savu agrāko dzīves vietu resp. ielu! Izrādās, ka atskaitot pašas galvenās ielas (piemēram Ņevas prospektu u. c.), ielas un laukumi ir pārdēvēti citos vārdos: tie ir ne tikai Kirova, Dzeržinska (viens no asiņainākiem „čekas" varoņiem!) un citu padomju slavenību vārdi,bet arī Marāta, Robespjēra un citu Francijas terrora laikmeta varoņu vārdi. Netrūkst, protams, arī Miera laukuma un Miera ielas!

Manai paziņai ir 2 pozitīvi novērojumi Ļeņingradā, par kuŗiem man nevilus jāpasmaida, jo viņa salīdzina Ļeņingradi redzēto tikai ar savas zemes īpašiem apstākļiem. Pirmkārt, viņa konstatējusi, ka Ļeņingradas laukumi un parki bijuši ļoti tīri, tur arī naigi rīkojušās sievietes ar slotām, pievācot papīrus u. c. Te man ir jāpiebilst, ka Eiropā ir grūti atrast vēl citu zemi, kur laukumi un stacijas ir tā piemētāti papīriem, cigarešu galiem, u. c. kā Anglijā — sakarā ar britu savādo paražu sviest visu uz ielas. Bet kā būtu, ja salīdzinātu Ļeņingradu ar Skandināviju, Vāciju un mūsu Rīgu vecos laikos. Otrkārt, anglieti pārsteigusi krievu lielā interese par mākslu: Eremitāža bijusi pilna krievu apmeklētāju, arī teātri bijuši pilni ..., bet Anglijā pat tā sauktā intelligence neinteresējoties par mākslu!

Britu skolu jaunatne, kas atbraukusi ar minēto kuģi, uzņemta ļoti viesmīlīgi: tai sarīkota lieliska uzņemšana greznajā Pionieru namā; britu jaunatne savukārt pacienājusi krievu jauniešus uz kuģa: notikusi apmaiņīšanās ar dažādām piemiņas lietām (protams, propagandai jaunatnes vidū tiek piegriezta sevišķi svariga vērība!). Ne tik labi klājies skolotājiem: viņi apmeklējuši dažas skolas, bet nesaņēmuši atbildes uz vairākiem jautājumiem, un nav bijis arī viesmīlīgas uzņemšanas.

Kādu iespaidu redzētais atstājis uz pieaugušiem britu tūristiem? Domas bijušas dažādas. Kāds pamatskolas pārzinis ar gandarījumu teicis: „Jūs redzat, viņi ir apmierināti un laimīgi!... Daudzi no tūristiem un kuģa apkalpes teikuši: „Šie laudis vēlas tikai mieru!" (neviena tauta nevēlas karu, bet nevienā zemē valdībai nav tik lielas varas piespiest tautu karot un ticēt kara nepieciešamībai kā Padomju Savienībā).

A. A.

NEKAS TĀ NESILDA

Rudenī un ziemā, kad pieturas vēss laiks, iesildīšanai un labas omas iegūšanai nekas nav labāks kā glāze **PAARL** brendija. Jums pašiem ir izvēle to lietot pēc patikas — neatšķaidītu dzerot no mazas glāzītes vai arī atšķaidītu ar zoda ūdeni. To variet lietot tikpat labi pirms maltītēm vai pie maltītēm, kā arī pēc ēšanas.

Neatkarīgi no tā, kā jūs to iebaudāt, jau pēc pirmā malka jutīsiet, ka labi nogulies **Paarl** brendijs lieliski garšo un piederas katram gadījumam.

Tas ir viens no labākajiem padzērieniem — tāpēc katram gadījumam turiet pudeli **Paarl** brendija savos plauktos. **Paarl** ir iecienīts ļoti plašās kanadiešu aprindās, tamdēļ, ka **Paarl** ir patikamākais brendijs Kanadā.

PAARL CAPE IMPORTED BRANDY

TOP PIEMIŅAS VIETA KRITUŠAJIEM CĪNĪTĀJIEM

Ja rudens zeltīto lapu un klusuma mīlotājs nedēļas nogalē nevilus iegriežas Saulaines nometnē, tuvojoties Jāņu uzvedama pakalnam, viņš no tālienes dzird akmens kaltu un āmuru klaboņu un balsu skaņas. Apsēm un ciedrām apaugušā pakalna virsotnē bijušie karavīri darba talkās veido piemiņas vietu saviem kritušajiem cīņu biedriem.

Vēl šī gada agrā pavasarī šeit kupli sazaļojuši bija spēcīgi jauno ciedru dzinumi, krūmāji un balto smilšu pakalnē saulē laiski briedējās smilgas.

Tagad pakalne pilnīgi mainījusi savu izskatu: sīkie ciedru krūmāji izcirsti, daudzie sīkie zemes iziļņi nolīdzināti un to vietā pakalne izveidota trīs pakāpēs. Pašas augšējās virsotnē puslokā paceļas biezs mūra veidojums ar smagu balstu centrā. Mūra veidojums abos galos noslēgts ar smilšakmens plāksnēm. Pusloka vidū jau pabeigta svētās uguns vieta melnā marmorā.

Darbīgie talcinieki apmeklētājam dod skopas atbildes. Ir jāsteidz vēl pēdējie darbi, lai līdz sala iestāšanās brīdim piemiņas vietas izbūves pirmā posma darbi varētu tikt pilnībā pabeigti.

Pēdējā Ziemsvētku kauju atceres sarīkojumā, šī gada 6. janvārī, bijušo cīnītāju vidū radās doma izveidot paliekošu kritušo cīņas biedru piemiņas vietu. Tajā pat vakarā tika savākti pirmie ziedojumi pamatiem. Idejas īstenošanas norisē no bijušo karavīru vidus tika izveidota piemiņas zīmes celšanas komisija un vēlāk arī padome.

Kopš tā brīža sākās spraigas darbības posms: ik nedēļas nogalē Saulainē pulcējās lielāks vai mazāks bijušo karavīru skaits, lai paveiktu apvidus pārveidošanas darbus. 15. jūlijā piemiņas vietā pulcējās ap 200 dalībnieku pamatakmens likšanas svinībām. Turpmākajās nedēļas nogalēs daudzi bijušie cīnītāji pielika savas rokas piemiņas zīmes tapšanā. Daži šeit pavadīja savus atvaļinājumus, makšķerēšanas vietā izvēloties smago fizisko darbu kalna virsotnē. Šajā laika posmā rokām stāvajā kalnā tika uznestas neskaitāmas tonnas akmeņu, cementa un citu nepieciešamo būvmateriālu, lai radītu iespaidīgu piemiņas vietu zināmos un nezināmos kauju laukos kritušajiem cīņu biedriem.

Uzmundrinājumi no bijušo karavīru vidus, dažkārt nākdami pat no tālākajiem pasaules novadiem, idejas īstenotājiem deva spēkus un ticību savam darbam. Tā pulkv. K. Lobe no Zviedrijas rakstīja: „Celiet piemiņas zīmi kritušajiem vai neceliet, bet neaizbildiniet savu negribēšanu ar iemesliem, kuŗi tika minēti laikrakstos. Tā būtu sevis pašnoraušana." Uzmundrinošus vārdus sūtīja nesen no Sibirijas atzies virsnieks Takoma Jānis Simsons, kuŗš pats izgājis cauri kauju ugunīm un spaidu darbu nometnēm. Viņam pievienojās bijušie Kurzemes partizāņi, kuŗi ceļu uz brīvību mēroja cauri krievu okupētajām valstīm, un daudzi citi.

Šo mudinājumu sekās kuplo ja aktīvo piemiņas zīmes vietas veidotāju pulks un augumā auga arī materiāli atbalstītāju saime.

Savu bērna ārtavu nodeva skolnieks Pēteris Pogulis, kam pievienojās DV Hamiltonas nodaļas un Toronto Sv. Jāņa drauzdzes iestādījumu lielāki ziedojumi. Nezināmu ziedotāju sūtījumiem no Kanadas un ASV cauri vijas sabiedrībā plaši pazīstamu personību vārdi. Pirmā tūkstoša robežu noslēdza jaunības degsmes pilnā rakstnieka Jāņa Kļīdzēja ārtava, kuŗš jau no paša pirmā brīža dzīvi sekojis idejas īstenošanai. Rakstniece Biruta Senkēviča savam ziedojumam pievienojusi paziņojumu, ka ikvienai piemiņas zīmei kritušajiem karavīriem, kur arī tādas paceltos, viņa ziedos līdzīgu summu. Sv. Katrīnu un Hamiltonas tautieši iesaistījušies plaši organizētā līdzekļu vākšanas akcijā. Arī uz Detroitu un Bafalo aizceļojušas daudzas talcinieku zīmes.

Materiāli atbalstītāju pulks pamazām tuvojas otrajam simtam, līdz š. g. 1. oktobrim skaidrā naudā iemaksājot 1.268,64 dolarus. Tajā pat laikā materiālu iegādei izdoti 1.046,02 dol. Nākotnē lielākais izdevumu postenis paredzēts mākslinieka Kopmaņa veidotā 2 metru augstā Lāčplēša tēla iegādei. Idejas īstenotāji centra daļas izbūves kopizdevumu robežu nosprauduši 2.000 dolaru robežās, cerot, ka bijušie karavīri vai kritušo karavīru piederīgie līdz pavasarim vēl iztrūkstošo summu sagādās, lai tad varētu stāties pie piemiņas vietas tālākas izdaiļošanas un izbūves, kam plānus veido dārzu izdaiļotājs Budrēvics. Elektriskā apgaismojuma izkārtojumu ziedojumā apsolījis R. Purvs.

Piemiņas vieta kritušajiem karavīriem top, daudziem pašaizliedzīgiem talciniekiem sekojot padomes izvēlētajai sauksmei „Dzīvību saglabājis, piemini kritušos."

Aizmugurē palikusi darba sprieguma pilna vasara Saulaines pakalnē un priekšā vēl tāda pat nākošā.

Kritušajiiem latviešu karavīriem būs skaista piemiņas vieta, jo to veido sirdis un rokas, kas nav aizmirsušas nebaltās dienās slēgto asins brālību.

M. O.

LATVIEŠI TREJDEVIŅAS ZEMĒS

Mīrušā Latvijas ev. lut. baznīcas virsgana prof. Dr. T. Grīnberga piemiņas mūzeja iekārtošanai jau saņemti pirmie ziedojumi. Par mūzeju lems Latvijas ev. lut. baznīcas virsvalde sēdē oktobrī Vašingtonā, ASV. Šādam mūzejam telpas piedāvājusi Eslingenas dienvidus ev. lut. dr. savā baznīcā vai jaunceļamajā draudzes namā Vācijā.

☆

Eslingenas vācu mākslinieku ģildes rikotajā gleznu, grafiku un pastiku izstādē Minchenē, Vācijā, piedalījās arī Juris Soikāns no Kaizerslauternas, rādot 5 darbus. Izstādi apmeklēja arī Minchenes mākslas grāmatu apgāda Berghaus pārstāvis un izraudzīja J. Soikāna 1 darbu ievietošanai 1963. gada grafiskās mākslas kalendārā, kuŗā rāda šīs mākslas izlasi. Kalendārs katru gadu iznāk luksa izdevumā 40 reiz 50 cm formatā. J. Soikāna otru darbu nopirka Bavārijas sociāllietu un darba ministrija.

☆

Brazilijas latviešu baptistu draudžu apvienības kongresā Vārpas kolonijā bija 70 delegātu un viesu. Kongresa atklāšanas dievkalpojumā ieradās 700 dievlūdzēju. Dievkalpojumu vadīja apvienības priekšnieks — māc. A. Arājs, māc. A. Ceruks un viesis no ASV māc. F. Čukurs. Kongress ilga 3 dienas un tajā pārrunāja jautājumus, kas attiecas uz palīdzības darbu, misioni un draudžu iekšējām lietām. Bija referāti par svētdienas skolām un jaunatnes jautājumiem. Par apvienības vadītāju no jauna ievēlēja māc. A. Arāju.

KAUNA AIZKARS

Komūnistu Ulbrichta valdība Austrumvācijā, kuŗā vēl tagad dzīvo ap nepilni 16 milj. vāciešu, drīz pabeigs dzelzs aizkara būvi gar tās rietumu robežu. Tas stiepsies no Lībekas līdz Hofai. Daļa šī aizkara vaļņa jau gatava.

Kauna aizkaru veido dzeloņstiepju žogs. Tam seko tā sauktā 10 metru platā nāves josla, otrs dzeloņstiepju žogs, tad 50 metru platā novērošanas josla. Trešais dubultžogs ir 15 metru platumā, kam seko 150 metru platā drošības josla ar mīnu laukiem, sardzes novērošanas torņiem, zemes bunkuriem. Radīts arī ceturtais žogs, aiz kuŗa sākās 5 kilometru platās aizlieguma zonas, kuŗu apmeklēšanai vajadzīgas speciālas atļaujas.

1381 kilometru garās rietumu robežas dzelzs aizkara ierīkošanai izcirsti hektāriem meža, nograustas tūkstošiem ēkas un lauksaimniecībai atrautas tūkstošiem hektāru zemes.

Ja atsauksim atmiņā, ar kādu rūpību vācu zemnieks un arī strādnieks kopa katru zemes metru, cik taupīgi tika noganīta katra ceļmala un eža, tad jo labāk kļūs saprotama vāciešu reakcija Ulbrichta kauna aizkaram kas sašķel Vāciju divās naidīgās nometnēs. Tas šķir vācieti no vācieša. Tāds komūnistu kauna aizkars maksās miljonus.

Līdzīgi aizkari no Rietumiem šķir arī Čechoslovākiju un Ungāriju. Lai runā daži raksturīgi izvilkumi no vācu preses par notikumiem, kas norisinās šai savdabīgā pierobežā.

„Kādēļ mēs liekam mīnas, biedri virsleitnant?"

„Mums jāaizsargājas no kapitālistiem, kas grib mums uzbrukt."

„Bet viņi necel nekādus nociešinājumus."

„Dabīgi, biedri dižkareiv. Viņi jau necels aizsprostus, kas traucētu uzbrukumam mums."

Frīdlandes bēgļu nometnes kantīnē dzeram kafiju ar pārbēdzēju. Biedrs dižkareivis pirms nedaudz dienām pārkļuvis robežai. Biedrs dižkareivis bēdzis, jo netiecējis, ka kapitālisti sargi soļo apbrunotiem krievu mašīnpistolēm. Viņi valkā brūnas haki krāsas uniformas un bruņu cepures. Es pamāju, kad abi soļo man garām. Pirmais nepiegriež man vērību, bet otrs man atmāj ar roku, rāda uz pirmo un pieskaras ar roku pie pieres.

Desmit minūtes vēlāk, mūs atkal satiek šie paši robežsargi, tikai apgrieztā kārtībā — pēdējais ir priekšā un pirmais ir aizmugurē. Es māju atkal un šoreiz man atbild aizmugurē esošais. Rāda ar roku uz priekšu un pieskaras ar roku pierei.

Ziemeļos no Rasdorfas; dzeloņstiepļes un betona stabi, sardžu torņi un zemes bunkuri. Visgarām robežai tā pati aina.

Divi Bundesrepublikas robežsargi soļo mūsu virzienā. Tiem uzkrītis, ka mēs ilgu laiku ar savu auto atrodamies nāves joslas tuvumā. Pieklājīgi viņi jautā pēc mūsu pasēm. Viņi aiztur kādu robežas pārgājēju, kas vēlējies doties uz autrumiem. Virs nevar uzrādīt nekādus dokumentus.

Stāvu apmulsis.

Norīkojumā esošais ierēdnis smiedamies saka: „Ko jūs nupat piedzīvojat, nav nekas neparasts. Mēs pazīstam šos robežu šķērsotājus. Pa lielākai daļai tie ir vīri, kuŗiem melna sirdsapziņa — viena vai otra veida zādzība, ielaušanās, cita veida nodarījumi, par kuŗiem sagaidāmi tiesas sodi. Bailēs no šiem sodiem tie lūko patverties austrumu zonā."

(Nobeigums 6. lpp.).

ATZĪTA UN CILDI

NORAS DRAPCES IZSTĀDE JAU

„Noras Drapčes gleznās ir noteiktas un kontrolētas līnijas. Viņa zina, cik tālu var iet, lai glezna nezaudētu savu seju. Drapčes gleznās nav tendences uz bezgaumīgu romantisku sentimentālitāti. Viņa prot gleznās objektīvu pārtaisīt par subjektīvu," par mūsu mākslinieci saka Kalamazū mākslas centra vadība, recenzijā minot arī to, ka Nora Drapče atzita kā ļoti spējīga māksliniece un Kalamazū mākslas institūts var būt priecīgs, ka viņa var strādāt šeit, līdz ar to veidojot bagātāku visu ASV kultūru.

Jaunajā Kalamazū mākslas institūta "Art Center" celtnē, kuŗu atklāja tikai pag. gadā un kas ir viena no modernākajām celtnēm pilsētā, tēlojo mākslas un vairāk kā kāpu sabiedri gu klātienē a čes gleznu izs niskā orķestr F. Millar ar G. Millaru mus pēc izst Drapčes 40 mā izstāde otra, kuŗu ri slas centrs. stāde vēl not mā Ņujorkas latviešu sabie kongresa la tam viņas d Detroitā, Gr tur. Par. Kal

Sūtīsim svētkos latviskas apsveikumu

KURP VED

Kurp ved Jaunā Gaita? Pazīstot šo žurnālu, kas ar aktuāliem rakstiem un aso saturu izsaucis daudz pārrunu un iegu- vis daudz ienaidnieku, redzam virkni nopietnu pētījumu, redzam pazīstamu autoru apceres un prozu (piem., Jēger-Freimanes, prof. P. Ķiķaukas, J. Ermaņa, Marisa Vētras, J. Klīdzēja), redzam arī jauno dzejnieku darbus, kas saprotamā vai nesaprotamā valodā atspoguļo to autoru un visas jaunās paaudzes pasauli.

Par to, ka šie jaunās un vidējās paaudzes literāti šo pasauli redz savām, ne savu vecāku acīm, nav jābrīnās. Ir grūti gan kādreiz vērtēt tos no tīrā mākslas viedokļa, jo ne vērtētājiem, ne vērtējamiem nav neatkarīga, bezpartejiski mākslinieciska mēroga. Latviešu trimdas dzeja ir tik neparastā stāvoklī, piederot divām vai vairākām dzīvēm, dzimtenes mantojumam un svešu zemju iespaidiem, ka atdalīt mūsu vērtējumā tīro, bezpersonīgo mākslu no mums pašiem un mūsu šķeltajām personībām ir tikpat kā neiespējami. Tādēļ, atskaitot J. Rudzīša rakstīto, nav līdz šim redzēta objektīva kritika par tādu revolūcionāru darbu, kā Ķēves dēls Kurbads, kuŗā daļa lasītāju redzēja mūsu pagātnes un mītoloģijas pulgošanu, daļa tīru humoru un daļa vecās vielas atdzīvināšanu un pārjaunošanu, autoram vērojot dzimtenes tautisko varavīksnu jaunās paaudzes prizmas lauzumā.

Tomēr viens ir skaidrs — ja pašreizējie jaunieši dainu sējumus atstās apputējušus grāmatu plauktā, tad labuma mūsu trimdas kopībai no tā būs vēl ma-

ATZĪTA UN CILDINĀTA MĀKSLINIECE

NORAS DRAPČES IZSTĀDE JAUNAJĀ KALAMAZŪ MĀKSLAS CENTRĀ.

„Noras Drapčes gleznās ir noteiktas un kontrolētas līnijas. Viņa zina, cik tālu var iet, lai glezna nezaudētu savu seju. Drapčes gleznās nav tendences uz bezgaumīgu romantisku sentimentālitāti. Viņa prot gleznās objektīvu pārtaisīt par subjektīvu," par mūsu mākslinieci saka Kalamazū mākslas centra vadība, recenzijā minot arī to, ka Nora Drapče atzīta kā ļoti spējīga māksliniece un Kalamazū mākslas institūts var būt priecīgs, ka viņa var strādāt šeit, līdz ar to veidojot bagātāku visu ASV kultūru.

Jaunajā Kalamazū mākslas institūta "Art Center" celtnē, kuru atklāja tikai pag. gadā un kas ir viena no modernākajām celtnēm pilsētā, jo sevišķi liela vietējo mākslas darbinieku skaita un vairāk kā 300 vietējās amerikāņu sabiedrības mākslas draugu klātienē atklāja Noras Drapčes gleznu izstādi. Vietējā simfoniskā orķestra mūziķi, soliste R. F. Millaru sniedza priekšnesumus pēc izstādes atklāšanas. N. Drapčes 40 darbiem šī bija pirmā izstāde jaunajās telpās, bet otra, kuru rīko Kalamazū mākslas centrs. Viņai patstāvīga izstāde vēl notikusi kādā ievērojamā Ņujorkas mākslas galerijā, latviešu sabiedrībai rīkotā ALA's kongresa laikā Kalamazū, bez tam viņas darbi bijuši izstādīti Detroitā, Grand Rapidos un citur. Par Kalamazū izstādi, kuŗa publikas apskatei būs atvērta līdz 24. oktobrim, plašas atsauksmes un cildinošas recenzijas sniegusi arī pilsētas prese.

Nora Drapče dzimusi daugavpiliete. Pirmo izglītību gleznieciebā guvusi no privātskolotājiem. Pēc Rīgas ģimnazijas beigšanas turpina mācīties Rīgas mākslas skolā, kuru vēlāk nosauc par Valsts Mākslas skolu. Pēc skolas beigšanas Nora Drapče ar Kultūras fonda atbalstu apceļo Vāciju un Franciju, turpinot izglītību gleznieciebā. Šinī laikā viņas darbi tiek izstādīti Kultūras fonda rīkotajās izstādēs. Vairākas gleznas iegādā Latvijas mūzeji. 1944. gadā N. D. pārvietojas uz Vāciju, visus darbus atstājot dzimtenē. Vācijā viņa pavada 6 gadus, visu laiku nodarbojoties ar gleznieciebu un piedaloties izstādēs Vācijā, Holandē un Francijā. Vīsbādenes izstādē iegūst pirmo vietu. 1950. gadā Nora Drapče iecelo Amerikā un apmetas Kalamazū. Pateicoties Sveices valdības palīdzībai, viņai laimējās atvest līdz 50 darbus, kuŗus izstāda Kalamazū mākslas centrā. N. Drapči atzīst kā vērtīgu mākslinieci, piedāvājot Mākslas centra mācības spēka vietu. Šajā darbā viņa strādā vēl joprojām.

V. Bokis.

Sūtīsim svētkos latviskas apsveikumu kartītes.

Jāņa Jaunsudrabiņa testaments

Jānis Jaunsudrabiņš atstājis 1961. gada 14. decembrī rakstītu testamentu, kuŗš pasludināts 9. oktobrī Soestas bāriņu tiesā. Par saviem mantiniekiem rakstnieks iecēlis savu sievu Natāliju un meitu Līliju Jaunsudrabiņš. Manuskriptus, grāmatas, gleznas, krūšu tēlu, lietu bronzā, un mēbeles viņš novēlējis Latviešu preses biedrībai, bet viņa sievai uz visām šīm mantām piekrīt mūža lietošanas tiesības.

Tālāk rakstnieka pēdējā vēlēšanās ir, lai Velta Toma, Pēteris Aigars un Pēteris Norvilis rūpējas par viņa grāmatu izdošanu un pēdējām trijām personām jāgādā, lai visi honorāri no izdodamām grāmatām tiktu izmaksāti abām mantiniecēm vienlīdzīgās daļās.

Kārlis Dzelzītis

DZIESMA NAKTS KLUSUMĀ

Nakts klusumā
Es klausīšos tavā dziesmā,
Kas mirdzēs
Caur eņģeļu koŗiem,
Caur zvaigžņu staru svīšu
Un ievisies ausmas simfonijā
Līdz ar putnu rīta meldijām
Mostošos kokos —
Aiz mūsu loga.

Es klausīšos tavā
Dziesmā bez vārdiem,
Dziesmā bez skaņām,
Dziesmā, ko sadzirdēt tikai var sirds.

LATVIEŠU RAKSTNIEKI AMERIKĀŅU KURPJU KASTĪTĒS

ELLES ĶEĶA KOKTEILIS

Kaut kur kāds kādreiz teica: viņam ir krama piere! Un liekas, ka Jāni Bičoli daļēji tā varētu raksturot. Ja viņš kaut ko ir „galvā ieņēmis", tik lēti no saviem ieskatiem neatteiksies. Tāpēc mēs esam tikušies ne tikai saskaņīgās pārrunās un kādreiz pat Trimpu godinādami (gan ļoti mēreni), bet arī sakrustojuši itin paskaļas balsis, kad mūsu domas par vienu vai otru autoru bijušas stipri atšķirīgas. Tas tomēr mūsu personīgās attieksmes nav ietekmējis un mēs viens otram kā cieminam pa laikam atveŗam draudzīgi savu māju durvis.

Tā arī šoreiz tās laipni atveŗas pelēkā koka mājā, kad esmu ieradies pie Jāņa Bičoļa uzzināt, ko īsti par literātūru māca Latviešu kultūras seminārā, kā vadība viņam uzticēta. Un tas nebūt nav viņa vienīgais amats. Bičolis ir arī ALA Kultūras biroja sekretārs, izglītības sekcijas valdes un biļetena redakcijas loceklis, humanitāro zinātņu asociācijas sekretārs un valodas un literātūras sekcijas vadītājs. Visi šie amati vienā elpas vilcienā nav nosaucami un tādēļ brīnos, kā visu to var iespēt cilvēks, kas gadiem ilgi pa naktīm strādā gaŗas fiziskā maizes darba stundas.

„Jā, tik tiešām ļoti daudz laika prasa apspriedes, un ir posmi, vai katra svētdiena kad palet sēdēs. Tālab tik daudzas ieceres palikušas neīstenotas," un ducīgais vīrs, kas, uzvilcis pelēku vadmalas svārku, drīzāk atgādina zemnieku nekā zinātnieku, pamāj pret baltajām kurpju kastītēm. „Tur esmu iesācis izveidot latviešu rakstnieku kartotēku, bet tā vēl prasīs daudz laika, kā man visvairāk pietrūkst."

Es paceļu kādas kastītes vāku un ieraugu latviešu rakstnieku vārdus vienu pie otra, alfabētiskā kārtībā uz atsevišķām kartītēm sarakstītus. Par katru ir paredzēts savākt visus iespējamos datus. Aiz daža vārda to sakrāts jau iespējami daudz, aiz cita mazāk. Tur ziņas ne tikai par autoru pašu darbiem, bet reģistrēti par viņiem arī periodikā izkaisītie publicējumi.

„Lūk, es arī tos, cik svešumā iespējams, jau esmu sācis savākt un sakārtot," Bičolis paņem no krietnas kaudzītes virsējos aktu vākus un rāda tur ievietotos laikrakstu izgriezumus par kāda rakstnieka gaitām trimdā.

To visu savākt par katru nav nieka lieta, un darbīgais literātūrvēsturnieks atzīstas, ka viņam lieti noderētu palīgi, it īpaši tādi, kas izšķirstītu laikrakstu komplektus — to, tāpat kā grāmatu, Bičoļa mājās ir liela bagātība — izgrieztu un sakārtotu vajadzīgo materiālu.

Kad mājastēvs nu aizdomīgi paskatās uz mani, es atkal atceros sava nāciena, tā sacīt — oficiālo nolūku. Par skolu literātūras programmu runājot, laiku pa laikam dzirdētas balsis, ka pārāk daudz tur vietas ierādīts itin patālas pagātnes autoriem, kas daži vairs saistoţ labi ja literātūras vēsturnieku interesi, un mazāk pieminēti tagadnes dzīves tēlotāji. Bet tieši viņi skolu jaunatnei varētu būt daudz tuvāki. Ka šādam apgalvojumam ir arī savs pamats, stāstīja kāds jaunās paaudzes skolotājs, kas savā klasē lasījis dzīvo autoru darbus līdz pat Mierkalnam, izraisīdams skolēnos dzīvu interesi. Piemēram, tiem sevišķi patikuši Anšlava Eglīša un Knuta Lesiņa autobiografiskie pastāstījumi „Trimdas rakstniekos". Lūk, un tāpēc es jautāju, vai semināŗā apskatīs arī jaunākos latviešu rakstniekus vai tikai klasiķus.

„Mēs nedomājam nodarboties ar eksperimentiem un pieturēsimies pie visā pasaulē pieņemta viedokļa. Tas ir apmēram tāds, kādu to izteicis arī Eliots, kas brīdina ieviest skolās literātūras vērtējumus, par ko nav nodibinājies noteikts spriedums.

Man turpretī atmiņā aizķēries kāds cits T. S. Eliota raksts, kuŗā viņš atzīstas, ka viņā grūti pārvaramu nepatiku pret Šekspīra darbiem radījusi tieši Šekspīra pārlieciģā piespiestā studēšana skolā un tāpēc viņš ieteic jaunākās literātūras pārstāvjiem neskumt, ka viņu darbi nav uzņemti skolu programmās, ar to tie esot pasargāti no līdzīga likteņa . . ." bet šoreiz es neesmu nācis strīdēties un Bičolis jau turpina: „Es domāju, ka ar klasiskās literātūras mantojumu bruņojies cilvēks labāk izpratīs arī pašreizējās aktuālās literātūras parādības."

Pēc tādas nosvērtas, noteiktas un nopietnas atbildes varētu likties, ka kādu pārmaiņu gaidītājiem šai virzienā nav lielu cerību. Tak tomēr tā gluži nav. Kad Bičolis izklāstījis semināra literātūras kursa programmu, beigās uzzinu, ka 3. kursā resp. 3. gadā, kad semināristi sāks plašāk iepazīties ar atsevišķiem latviešu rakstniekiem, tie paši varēs izvēlēties aplūkojamos autorus.

„Un ja viņi, piemēram, izvēlētos Dzintaru Sodumu?" iejautājos.

„Ja tāda grupa ar attiecīgu grupas vadītāju būs, tad varēs nodarboties arī ar Dzintaru Sodumu."

Tātad, galu galā, programmā būs zināma elastība. Bet — šāda plašāka atsevišķu rakstnieku un viņu darbu apskate paredzēta tikai semināra 3. gadā. Pirmais gads ar 16 lekcijām būs veltīts klausītāju iepazīšināšanai vispār ar dažādiem literātūras vēstures terminiem, atsevišķiem dzejas veidiem, metrikas un stila problēmām. 2. gada kursā domāts dot (arī 16 lekcijās) chronoloģisku latviešu literātūras pārskatu, piegriežot īpašu vērību tās sakariem ar latviešu nacionālās kultūras vispārējo attīstību.

„Šo kursu nobeidzot, klausītājiem vajadzētu nojaust, ka literātūra nav atrauta no dzīves," saka Bičolis.

Tad nu atliek tikai cerēt, lai vairāk teoŗētiskā plāksnē ievīrzītie pirmie divi kursi arī seminārstus neatrautu no tikšanas līdz 3. gadam pie pašu rakstnieku dzīvā vārda. Un lai tādu latviešu studentu nebūtu dauds, kā tā viena, kas šinī sakarā teica: „Esmu jau koledžā līdz apnikumam kalusi galvā dažādus pantmērus un dzejas formas, lai visu to semināra pirmajā gadā vēl atkārtotu, kaut arī illustrētu ar latviešu dzejas piemēriem."

Skorpions.

Teodors Lācis

Ik gadus, kad nāk pavasaris, mēs pieminam traģiskās dienas Kurzemes cietoksnī 1944. gadā. Toreiz Liepājā pagaidu patvērumu bija atraduši arī mūsu aktieŗi. It bieži Liepājas radiofonā Teodors Lācis lasīja Andreja Eglīša „Dievs, Tava zeme deg . . ."

Kādas kļūmes dēļ Teodors Lācis nespēja dzimteni atstāt. Viņš mira 1945. gadā. Lācis dzimis Kurzemē 1882. gadā. 1903. g. Charkovā beidza teātŗa skolu. Līdz pat 1919. gadam piedalījās izrādēs gandrīz visās Krievzemes malās.

1920. gadā Teodors Lācis kopā ar Trockas pulku atgriezās dzimtenē. Viņš sāka darboties Liepājas teātŗa trupā. Kā režisors T. Lācis debitēja ar A. Sumbatova „Nodevību", sagatavoja arī Goldoni „Viesnīcnieci", Moljēra „Skaņena nedarbus" u. c.

Teodors Lācis bija izcila parādība latviešu skatuves mākslā. Ar savām lielskajām ārējām dotībām — augumu stāvu, daiļskanīgo balsi, straujo un reizē apvaldīto temperamentu, viņš bija ideāls klasisko drāmu un traģēdiju varonis.

Neaizmirstamā atmiņā palicis aktieŗa veidotais vecais pulkvedis — A. Strindberga īpatnēji, bezcerīgā, pesimistiskā lugā „Vāves deja".

Lielā aktieŗa darbs — viņa inscenējumi un spilgtās personības iespaids daudz palīdzēja Liepājas teātŗa veidošanā un tā mākslinieciskā augšanā. 1922. gadā T. Lācis pārnāca uz Rīgu. Viņš piedalījās izrādēs Nacionālā teātrī, Dailes teātrī un radiofona raidījumos.

Ilgāku laiku viņš ar Ceļojošo teātri apciemoja daudzus dzimtenes novadus.

Vācu okupācijas gadus aktieris bija Nacionālā teātŗa saimē. Kā šī laika izcilāko lomu varētu minēt R. Blaumaņa Roplaini — Pazudušās dēlā.

Šis okupācijas laiks ir palicis atmiņā ar savu nāves dziesmu, tumsu un nezinu, tikai gars — latviskais gars mēģināja tumsu uzvarēt. Un labi ir pārlasīt šo rindu autoram kultūras darbinieku ierakstu grāmatā T. Lāča ierakstītos domu graudus:

„Tautas māksla noteiča tautas vērtību."

„Ar gara daili un viņas lielumu — pasaule var kļūt laimīga un atpestīta no tumsības lāsta . . ."

Ar visām cilvēciskām vājībām Teodors Lācis bija liela personība.

Lācim skatuve bija viss. —

T. Lācis palika Liepājā, un īsi pēc komūnistu iebrukuma pilsētā 1945. g. pavasarī. mira. Bet viņa veidotie tēli, teiktais vārds — paliek un paliks, kamēr vēl dzīvos latviskais teātris.

Z. Ritmanis.

KURP VED JAUNĀ GAITA?

Kurp ved Jaunā Gaita? Pašķirstot šo žurnālu, kas ar aktuāliem rakstiem un aso saturu izsaucis daudz pārrunu un ieguvis daudz ienaidnieku, redzam virkni nopietnu pētījumu, redzam pazīstamu autoru apceres un prozu (piem., Jēger-Freimaņes, prof. P. Ķiķaukas, J. Ērmaņa, Marisa Vētras, J. Klīdzēja), redzam arī jauno dzejnieku darbus, kas saprotamā vai nesaprotamā valodā atspoguļo to autoru un visas jaunās paaudzes pasauli.

Par to, ka šie jaunās un vidējās paaudzes literāti šo pasauli redz savām, ne savu vecāku acīm, nav jābrīnās. Ir grūti gan kādreiz vērtēt tos no tirā mākslas viedokļa, jo ne vērtētājiem, ne vērtējamiem nav neatkarīga, bezpartejiski māksliniecīska mēroga. Latviešu trimdas dzeja ir tik neparastā stāvoklī, piederot divām vai vairākām dzīvēm, dzimtenes mantojumam un svešu zemju iespaidiem, ka atdalīt mūsu vērtējumā tīro, bezpersonīgo mākslu no mums pašiem un mūsu šķeltajām personībām ir tikpat kā neiespējami. Tādēļ, atskaitot J. Rudziša rakstīto, nav līdz šim redzēta objektīva kritika par tādu revolūcionāru darbu, kā Ķēves dēls Kurbads, kuŗā daļa lasītāju redzēja mūsu pagātnes un mītoloģijas pulgošanu, daļa tīru humoru un daļa vecās vielas atdzīvināšanu un pārjaunošanu, autoram vērojot dzimtenes tautisko vaŗavīksnu jaunās paaudzes prizmas lauzumā.

Tomēr viens ir skaidrs — ja pašreizējie jaunieši dainu sējumus aistās apputējušus grāmatu plauktā, tad labuma mūsu trimdas kopībai no tā būs vēl mazāk nekā no tā patriotisku jūtu saviļņojuma, ko radīja Kurbada kaŗi pirms pāris gadiem.

Mazliet citāda veida kaŗus izsauc Jaunās Gaitas politiskā nostāja, ja par tādu var runāt. Nav noslēpums, ka beidzamā gada laikā ikkatrā numurā atrodamas apceres, piezīmes vai asprātības, kas konsekventi atbalsta sociālisma vai sociāldemokratu līniju iepretim Latvijas beidzamo patstāvības gadu ideoloģijai. Ir grūti runāt par oficiālu žurnāla politisko nostāju, jo līdzstrādnieku skaits ir liels un izkaisīts visā pasaulē. Tieši vai netieši to ietekmē dažādās zemēs pastāvošās politiskās iekārtas, kā arī dažu fanātisku politiķu personīgā pārliecība, uzbrūkot visam, kas saistās ar Latvijas demokratisko iekārtu vai autoritāro valdību. Katra laikraksta ievadraksti palaikam atspoguļo tā oficiālo nostāju, kas vairāk vai mazāk atbilst tā lasītāju viedoklim. Vēlreiz jāpiemin, ka aiz Jaunās Gaitas redakcijas, liekas, nestāv izdevējs ar noteiktām vadlīnijām un kaut kādām sankcijām vadlīniju neievērošanas gadījumā. Tādēļ par atsevišķiem rakstiem lasītājiem atbildīgi ir to autori (un par redaktora piezīmēm pats redaktors). Apgāds Ceļinieks principā nenosaka autonomo izdevumu saturu.

Kāds gan ir trimdas latviešu viedoklis politiskos jautājumos? Objektīvu pētījumu šai virzienā nav. Sarīkot nobalsošanu, kas atklātu mūsu politisko stāju pagātnē un tagadnē, liekas utopisks, kaut ne neiespējams uzdevums. Vai šajās vēlēšanās uzvarēs tie, kas stāv un krīt par Latvijas Saeimas laiku, vai arī tie, kas saredz arī kaut ko pozitīvu autoritārajā iekārtā? Par rezultātiem liekas ķecerīgi šaubīties.

Kaut kur trimdas presē ir jāatrod vieta politiskās domas audzināšanai, specifiski trimdas latviešu apstākļos. Rūpīgas apceres žurnālā šeit der labāk nekā raksti avīzēs, kuŗas reti pārlasa otreiz. Ir cits jautājums, kā šai problēmai atļaujamās slejas taisnīgi sadalīt, zinot, ka vienai grupai ir labāki runātāji un izdevīgākā konjunktūra pašreizējā politiskajā biržā. Šeit žurnāla redakcija stāv, bez šaubām, grūta uzdevuma priekšā, jo nav viegli vienlaicīgi atrast līdzvērtīgus rakstus abām pozicijām. 37. numurā tas pa daļai izdevies, kaut arī šķirējtiesneša vietu ieņem atbildīgā redaktora piezīmes, sociālistu viedokļa aizstāvēšanai izlietojot pat tik nevajadzīgu un absurdu argumentu, kā neseno Saskačevanas ārstu streiku, kuŗā lieku reizi parādījās sociālistu valdības diktātūriskā ričība un iepriekš doto solījumu neturēšana, ne par matu neatšķiroties no citām diktātūras valdībām.

Kā savā laikā Atskabargās, tā beidzamā numura redaktora piezīmēs parādās tieši vai netieši uzbrukumi dažām fundamentālām nacionālām problēmām. 34. numurā „Ex-Latvija" un „bijušo ministru izģērbšana", 32. numurā vecais ratiņs ar piespraustu Latvijas karodziņu un apzīmējumu „salkanais romantisms . . . turama govju kūtī, u.t.t. Kaut arī šeit viscaur domāts humors un katrai asprātībai var atrast aizbildināšanos un izskaidrojumu, ja ne citādi, tad ar bēru sludinājumu, šīs asprātības rāda zināmu ievirzi. 37. numurā redaktora piezīmēs pieminēts Volchovas bērzu krusts kā vienotājs simbols iedzeršanas vakaros, kaŗavīru piemineklis vasaras nometnē, nacionālais fanātisms. Visas šīs vietas atkal un atkal rada jautājumu — vai trimdas latviešu dzīvē ir zināmi svētumi, kuŗiem uzbrukt nedrīkstētu arī niknā jaunā paaudze, negraujot pamatu zem pašu kājām un nepielīdzinoties, protams, tikai ārīgi, tam kādreizējam Amerikas niknās paaudzes izdevumam, kas lietoja Berlines Dzimtenes Balss redakcijas valodu, kaut arī labos nolūkos?

Vai šie svētumi ir pielīdzināmi akmenī cirstiem pieminekļiem mūsu pagātnei, vai celofānā ietītām kāpostgalvām, kas svaigas izskatās, bet iekšā nelabi smird? Kam būs diezgan drosmes dot atbildi šim jautājumam? Manuprāt formulējamas atbildes nav. Kad jaunatnes apgāda Ceļinieks paju īpašnieku sapulcē pacēlās šis jautājums, vairākums delegātu atzina, ka kontroversiju radīšana turpināma, tā pakļaujot arī mūsu nacionālās dzīves pamatprincipus pastāvīgai konstruktīvai kritikai un atjaunošanai.

Varam gan šai kritizējošai jaunatnei pārmest zināmu simbolu nesaprašanu un pārāk burtisku pieeju. Ja jaunietis, kam dzimtene, leģions, Volchovas bērzu krusts ir tikai miglaini jēdzieni, nevis paša dzīves neizdzēšami un neaizmirstami upurētie labākie gadi, klausās patriotisku runu 18. novembŗa aktā, tad viņš dzird tikai vairāk vai skopāk labi izvēlētas frazes un vērtē tās tāpat kā citas politiskas runas no liberāļu, konservātīvo vai sociālistu platformas. Šim jaunietim Lielā Junda, kritušo brāļu pieminēšana, pausmes signāls, karogu ienešana un iznešana ir tikai izdarības, kamēr vecajiem cīnītājiem tās patiesi ir viņu kaŗavīru dzīves simbols. Tā nesenajos Daugavas Vanagu gada svētkos Hamiltonā pulkveža Silgaļa runa izsauca neaizmirstamu pārdzīvojumu daudzos jundas dalībniekos. Kritiskā jaunatne noliedz frazes, ceremonijas, „svētās govis" — bet ar to, gluži negribot, viņi neredz un noliedz to dziļo nozīmi un simbolismu, kas paslēpta aiz šīm izdarībām. Ir jaudis, kas, pieņemot Svēto Vakarēdienu, domā par siltām pusdienām. Ir kaŗavīri, kas iedzer pēc vakarjundas. Bet vai tādēļ noliegsim vienas vai otras ceremonijas vērtību?

Tomēr vaina šeit nav uzvelama tikai jaunajai paaudzei. Pamatā tās pieejai ir personīgā pārdzīvojuma trūkums un nenovēršamā trimdas dzīves likumība, kuŗai pretojas ar izmisuma spēku kā vecie, tā arī tie jaunie, kas pieraksta Jauno Gaitu. Ja arī tās redaktors L. Zandbergs žēlojas par „nacionālā fanātisma piesātināto laiku" (37. nr.), tad viņam jāatzīst, ka trimdas literātūra balstās tikai uz nacionāli domājošiem latviešiem. Bez viņiem nebūs lasītāju grāmatām, laikrakstiem, žurnāliem, arī ne Jaunajai Gaitai. Nebūs arī rakstītāju un redaktoru, jo tikai fanātiski nacionālisti var no sava brīvā laika atraut neskaitāmas stundas, lai no nekā uzceltu jaunu un spēcīgu literāru žurnālu, kas kvalitātē pielīdzināms labākajiem miera laika izdevumiem. Šai nozīmē saprotams un attaisnojams paradokss, kuŗu rada J. G. šķietami pretrunīgā nostāja pret latviskās dzīves svētumiem.

Dr. P. Vasariņs.

Arfiste M. Grasmane - Millere koncertē Toronto 27. oktobrī.

(Nobeigums 6. lpp.).

Latvieši Kanādā

Kanadas DV teātŗa aktieŗi pēc T. Zeltiņa lugas Lūzija pirmizrādes. Toronto.
Foto JAK

MŪSU JAUNATNES DĒĻ

Toronto Latviešu Biedrības Sestdienas skola darbojas jau 13. gadu. Skolēnu skaits ir neatlaidīgi audzis. Tas sasniedzis šogad jau 352.

Pagājušā gadā Latvijas valsts svētku aktā pulkvedis A. Galindoms savā runā teica, ka mēs varam būt lepni, ka mums Toronto ir tik liela latviešu skola. Cik zinu, tad tiešām nekur Amerikas kontinentā nav tik lielas apvienotas skolas. Kādēļ? Domāju, taisni tādēļ, ka mūsu skola ir apvienota. Ir svarīgi, lai bērni būtu vienā pulkā. Lai tie nebūtu sadalīti sīkās mazās grupiņās, bet lūtu liela nedalāma vienība. Tas kā vecākos, tā arī bērnos rada kopības sajūtu, rada vienotības garu. Bērniem dod īstu skolas noskaņu. Latviešu sabiedrībai dod drosmi un ticību, ka mūsu tauta nezudīs.

Dzirdot un redzot visu to, mēs priecājamies, mēs esam lepni. Varētu domāt, viss ir labākā kārtībā.

Tomēr tā tas nav.

Ņemot vērā latviešu skaitu Toronto, zinot aptuveni bērnu skaitu pilsētā, skolēnu skaitam latviešu skolā vajadzētu būt daudz lielākam.

Kādēļ viņu nav? Negribu šoreiz runāt par dažu, vai vairāk kā dažu vecāku uzskatiem un nostāju pret latvisko, pret latviešu skolu. Ir vēl otrs smags, ļoti smags apstāklis. Mums nav telpu.

Jau vairāk kā desmit gadus 1. ev. lut. draudze Sv. Andreja baznīcā skolai nodevusi visas savas telpas. Katrā iespējamā stūrītī notiek mācības. Skola ir iepēmusi visus brīvos stūrīšus arī Toronto Daugavas Vanagu namā.

Ir jau silti un gaiši. Par ko mīļš paldies devējiem! Bet sen jau ir vienā ir otrā vietā telpas ir par šauru, nemaz nerunājot par ērtībām, pie kādām bērni pieraduši vietējās skolās.

Telpās, kur normāli vajadzētu mācīties 20-25 bērniem, sēž pāri trīsdesmit un vairāk.

Ko lai dara bērni, ko skolotāji! Mūsu elkoņi par nespēcīgiem, lai spētu sienas pabīdīt un telpas paplēst plašākas. Mūsu visu acis raugās uz plānoto latviešu namu. Mēs ticam, ka nebūs vairs ilgi jāgaida un skola mācības varēs noturēt piemērotās un pietiekoši plašās un gaišās telpās, ka mums nebūs jāapmierinās ar pašreizējo skolēnu skaitu. Ja mums būs piemērotas telpas, mēs drīkstēsim vecākus atkārtoti aicināt un lūgt neliegt saviem bērniem latviskās zināšanas, latviešu skolu. Mēs esam pārliecināti, ka šestdienas skolas skolēnu skaits augs, ja ne dubultosies.

Arī mūsu skauti un gaidas saspiedušies mazajās telpās nevar izvest plānotās nodarbības. Vadītāji, zinot telpu šauribu, nedrīkst plānot viņiem nepieciešamās lielākās sanāksmes, mītnes vakarus u.t.t. Domāju, arī citas jaunatnes grupas varētu būt rosīgākas, rīkot savas sanāksmes biežāk, ja būtu piemērotas telpas.

Te līdzēt var tikai latviešu organizācijas, visa latviešu sabiedrība. Tagad, kad priekšdarbi tiek veikti latviešu namam, kuŗā telpas paredzētas arī latviešu sestdienas skolai, visiem, it visiem būtu jānāk talkā, lai darbs nepaliktu tikai doma un nelielas latviešu grupiņas mīrkis. Nāksim talkā mūsu bērniem, mūsu jaunajai audzei. Dosim viņiem iespēju pulcēties gaišākās, plašākās telpās, lai viņiem savas sanāksmes nebūtu jāatliek telpu trūkuma dēļ.

Tikai ar vecāku un visas latviešu sabiedrības atbalstu Toronto pacelsies latviešu nams, mūsu bērnu un jauniešu pulcēšanās vieta.

Austra Martinsone.

TORONTO

Toronto latviešu jaunatnes pulciņš Lāpa ar Darba kopu rīko kopīgu Mārtiņu vakaru piektdien, 26. oktobrī, plkst. 7.30 Odd Fellows telpās, 281 Jones Ave. (pie Gerrard). Programmā jaunieši paredzējuši mūzikas un daiļrunu priekšnesumus. Būs arī atspirdzinājumi un, protams, dejas.

Rīkotāji apmeklētājus labprāt redzētu ierodamies maskās un kuplā skaitā, jo ieejas maksa nav liela — tikai $ 1.-.

Dr. Ed. Upenieks piektdien, 26. oktobrī, plkst. 8 vakarā DV namā, 123 Hurona ielā, lasīs par tematu Cilvēka garīgās enerģijas nozīme slimību pārvarēšanā.

Visi laipni aicināti priekšlasījumu apmeklēt.

Māksliniekа O. Grebžes gadskārtējo izstādi 21. oktobrī viņa studijā atklāja LNAK pr-dis J. Niedra, piedaloties ap 250 apmeklētājiem.

Izstādē bija redzami 90 darbi, no tiem 26 akvareļi, pārējie eļļā. Pirmajā izstādes dienā pārdoti 27 darbi.

Izstādē bija redzama arī premjēram Difenbēkeram nolemtā liela formāta gleznа.

Izstāde 47 Pemberton Cresc. būs atvērta līdz 28. oktobrim ik dienas no plkst. 10 rītā līdz plkst. 8 vakarā.

Latviešu inženieŗu un tehniķu kopas rīkotā Inženieŗu balle pag. piektdienā bija pulcējusi turpat 200 apmeklētāju. Ricības komiteja O. Dzērviša vadībā bija pielikusi visas pūles, lai sarīkojums izdotos teicami. Šīs pūles pilnām attaisnojās. Vakara dalībnieki pavadīja vairākas patikamas stundas.

Par deju mūziku rūpējās Armanda Krūmkoka orķestris.

Viesi šķirās pārliecībā, ka inženieŗu ballē varēs tikties nākamgad.

MONTREĀLA

DV Montreālas nodaļas 12 gadu svētku atceres sarīkojums notiks sestdien, 3. novembrī, pl. 7,30 vak., 4626 Sherbrooke St., W. (Viktorijas zālē). Sarīkojums iezīmēsies ar Lāčplēša dienas atceri, koncertu, bazāŗu un Mārtiņu vakaru ar saviesīgu dzīvi. Lāčplēšu dienai veltītu uzrunu teiks LKOK pkv. R. Veckalniņš. Deklamēs Edite Meldere. Koncertā piedalās soliste brīvmāksliniece Līna Karlsone (soprāns) un pianiste - brīvmāksliniece Rita Šēfere. Sarīkojumā lāčplēšiem, studentiem un skolēniem ieeja brīva, bet pārējiem ieejas maksa visam vakaram $ 1.50 no personas.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

Latviešu lauksaimnieku biedrība rīko š. g. 18. novembrī pl. 8 vakarā Latvijas valsts svētku atceri ar sekojošu groziņu vakaru. Sarīkojums notiks J. Reķa saimniecībā, pa ceļu 5 jūdzes uz austrumiem no Markdales.

Latv. lauksaimniecības biedrības rīkotos Pļaujas svētkus 13. okt. atklāja biedrības priekšnieks E. Smiltnieks. Toronto latviešu bapt. māc. Ekšteins noturēja dievkalpojumu, pateikdamies Dievam par vasaras svētīgo devumu. Sekoja programmas laicīgā daļa, kuŗā piedalījās rakstn. Biruta Senkēviča, pastāstot par seno latviešu sētu rudeni un skandējot savas dzejas.

Uz Birutas Senkēvičas ierosinājumu vakara dalībnieki ziedoja $33,50 nosūtīšanai kādai vientuļai latviešu māmuļai dzimtenē. Ziedojumu nodos Daugavas Vanagu aprūpes nodaļai.

Vakars noritēja lielā sirsnībā.

NOGULDIJUMU BIRUMS

Toronto latviešu kreditsabiedrības valde ir pieņēmusi lēmumu, ka tie tautieši, kas savas naudas summas pārnes no citām bankām un naudas iestādēm uz kreditsabiedrību ceturkšņa sākumā 1., 2., 3., 4. un 5. datumā, saņem pilnas rentes par šo ceturksni. Šo stāvokli tautieši plaši izmantoja šā mēneša sākumā un Toronto latviešu kreditsabiedrība šinīs piecās dienās saņēma prāvu noguldījumu skaitu.

Liela rosība kreditsabiedrībā bija jūtama jau ceturkšņa priekšvakarā — sestdien, 29. septembrī, kad kreditsabiedrībā noguldīja vienā dienā $2.671,76. Pirmajās piecās ceturkšņa dienās noguldījumi bija sekojoši: 1. oktobrī $3.746,65, 2. oktobrī $12.108,53, 3. oktobrī $822,30, 4. oktobrī $1.960,- un 5. oktobrī $3.880,21, pavisam $25.189,45.

Bet kad vilnis ir iesācis veltīties, tad tas nevar drīzi apstāties un veļas tālāk. Tā arī tas bija ar noguldījumiem Toronto latviešu kreditsabiedrībā, kad vēl pēc pirmām piecām dienām noguldījumos ienāca prāvākas naudas summas. Tā 6. oktobrī deponēti $1.376,73, 9. oktobrī — $2.361,39, 10. oktobrī — $5.202,74, 11. oktobrī $1.647,29 un 12. oktobrī — $5.168,25, kopā ar iepriekšējiem noguldījumiem — $40.945,85.

Noguldījumi šīni saimniecības gadā kreditsabiedrībā ir nepārtraukti auguši. Martā to bija $408.545,-, aprīlī — $423,049,-, maijā — $446.929,-, jūnijā — $489.511, jūlijā — $514,536,-, augustā — $518.809,- un septembrī $527.138.

Reizē ar to ir augušas arī izmaksas biedriem. Ja par marta ceturksni rentēs tika izmaksāti apmēram $2.500,-, tad jau jūnijā tie bija $3,500, un septembrī pāri par $4.600,-. Šinīs dienās Toronto latviešu kreditsabiedrības darbinieki pieskaita kreditsabiedrības biedru kontiem rentes atkarībā no noguldījuma lieluma un ilguma. Tas nozīmē, ka 4.600,- dol. pašu nopelnītas naudas atgriežas atpakaļ tautiešu kabatās.

Arī biedru skaits oktobŗa pirmajās 12 dienās ir palielinājies par 27 jauniem biedriem.

LASĪTĀJU DOMAS

VISU PAR ASIMILĀCIJU!

Tonijas Krūkas raksts būtu labāk izteicams ar veco latiņu teicienu: „Ubi bene ibi patria", jeb latviski — „Kur labi, tur tēvija!"

Dievam par prieku — īstiem patriotiem latviešiem tā tas nav, jo tie nav atbraukuši savus bērnus iesēdināt Amerikas medus podos. Viena daļa latviešu ieaugs un paliks svešajās zemēs, bet tie, kuŗu valodā skanēs latviešu akcents, paliks pie latviešu sabiedrības un būs nākotnes Latvijas zieds.

Laipnība un iecietība valodas jautājumos ir gudro kolonizātoru pieeja, jo pretējā gadījumā būtu radies tas pats stāvoklis, kas bija baronu laikos Latvijā, kur vācieši nicināja baurus latviešus un latviešu valodu, un tikai tādā neiecietībā latvieši paglābās no pārvācošanās kā tas notika Prūsijā. Tonijas Krūkas vārdiem runājot, tas ir slikti bijis, jo tādējādi latvieši ir palikuši par ilgu pie skābo kāpostu viras!

Mums ir jāmācās no poļiem, ukraiņiem, lietuvjiem un ebrējiem. Tie, dzīvojot gadu desmitiem šinīs zemēs, ir paturējuši savu tautību, valodu un nesludina asimilāciju.

Man un droši vien citiem latviešiem ir žēl, ka T. Krūkas asimilācijas sludināšanas raksts parādījies laikrakstā.

Dr. Jānis Karols

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Tonija Krūka

ŠARMU NEVAR NOPIRKT

Man prātā nāk kāds Latvijas Kara skolas sarīkojums. Jau nam kadetam gadījās nostāties blakus savam audzinātājam, vecāka gada gājuma virsniekam.

Viņi abi vēroja vakara tērpos greznotās dāmas. Jaunākais jutās neveikli. Cik ilgi tā stāvēsi, nesakot ne vārda.

„Vai jūs zināt, kas ir tā neglītā dāma tur, tieši mums pretī?" jaunākais ievaicājies.

Vecākais nepatikā saviebies: „Tā ir mana māte."

„Nē, nē jau viņa, bet tā otra, tā izteikti neglītā, tieši blakus."

„Tā ir mana māsa," dusmas valdīdams, atcirtis virsnieks.

„Tā?" apķēries jaunais kadets, „bet dejot gan viņa prot lieliski," un cirtās pāri zālei to lūgt nākamajam dancim.

Ne visiem mums ir tik veikls un apķērīgs prāts ,kas spētu izglābt no tik nepatikamām situācijām, tāpēc labāk nemēģināsim tādās iekļūt.

Ja kādu cilvēku apzīmē ar vārdu šarmants vai šarmanta, mums rodas sajūta, ka šī visu apbrīnotā dāma vai kungs šarmu nopirkuši par dolariem.

Jūs būsit pārsteigti, ja iečukstēšu jums ausī, ka to var dabūt pilnīgi par brīvu.

„Esi dabīgs!" — lozungs šarmam jau bija senos Cēzara laikos.

Katrā cilvēkā ir šarms, jūsu pašu personīgs, kam nav otra līdzīga pasaulē. Nelaime tikai tā, ka mēs bieži sevi tīstām un vīstām gan vilnas, gan dažādu mākslīgu audumu drānās, kas mūsu dabīgo „es" arvien vairāk attālina no īstā saules siltuma — īstās personības.

Šī mākslīgā čaula, ko cilvēks gadiem rūpīgi kopis un audzinājis, attālina viņu arvien vairāk no saviem līdzcilvēkiem.

Būsim tādi, kādi un patiesi, būsim tas, kas mēs esam, tad mēs varēsim sev piekabināt šo vilinošo atribūtu — šarmu.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4322.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3 2667

Vienprātībā veic lielus darbus

Latviešu valodas tulkojumā šāds uzraksts rotāja Ārlietu ministrijas namu Rīgā.

Katrs nacionāls latvietis varēja būt lepns par Latvijas sasniegumiem tās īsajos brīvības gados.

Bez labklājības sasniegšanas Latvija iekaroja arī respektējamu stāvokli pārējo valstu saimē. Protams, tas nenāca pats no sevis, bet gan ar apzinīgu, labu un mērķtiecīgu darbu. Vēl vairāk: vajadzēja personas, kas šo darbu dara, ziedojot savas labākās domas un nesot lielus upurus.

Mums trimdā ir savas organizācijas, kas mūs vieno nacionālā kopībā, kas mūs pārstāv, aizstāv un cīnās par brīvības atgūšanu mūsu tēvzemei. Tāpat šos nacionālos uzdevumus veic arī draudzes un cienījamas organizācijas. Tādēļ lai katram latvietim būtu svēts pienākums un uzdevums sastāvēt kādā no šīm organizācijām un atsaukties to aicinājumiem, tā pieliekot savu roku un ārtavu.

Latviešu nacionālā apvienība Kanadā apvieno un pārstāv visus Kanadā dzīvojošos latviešus. Sadarbībā ar draudzēm un organizācijām LNAK veic nozīmīgu darbu brīvās pasaules pasargāšanai no komūnisma draudiem. Tā cīnās par brīvības atgūšanu dzimtenei. LNAK aizvadīto gadu darbs un panākumi mums šodien rāda, cik nepieciešami to atbalstīt, lai tā jo raženi varētu veikt nākotnes uzdevumus.

Ik pāris gadus LNAK 30 padomes locekļi tiek ievēlēti vispārējās vēlēšanās. Šī gada vēlēšanas notiks no 28. oktobŗa līdz 5. novembrim. Ir pienācis, tautieši, atkal tas brīdis, kad tevi aicina piedalīties vēlēšanās. Nododi savu balsi un neaizmirsti: vienprātībā veic lielus darbus.

Tavs pienākums ir mudināt arī tos, kas nav aktīvo darbinieku rindās. Dari zināmas vēlēšanas tiem, kuŗus neaizsniedz latviešu laikraksti un piesaisti tos, kas nesastāv nevienā organizācijā.

Kā jau minēts, LNAK veicamo uzdevumu ir bezgala daudz. Tās amatpersonas savu darbu dara bez atīdzības. Kā centrālai organizācijai LNAK citu iestāžu nākumu nav, kā dalības maksa $1.00 gadā, jeb 0.50, ja to kārto caur organizācijām. Ja šo niecīgo ārtavu samaksātu visi Kanadā dzīvojošie latvieši, tad LNAK darbs vainagotos vēl labākiem panākumiem.

Kas dalības naudu par 1962. gadu vēl nebūtu nokārtojuši, var to nosūtīt reizē ar vēlēšanu zīmiti.

Vēlēšanas ir saistītas ar izdevumiem, tādēļ jūsu mazumiņš mums vajadzīgs kopīgā darba veikšanai: Par Latvijas brīvību! Tikai vienprātībā veiksim lielus darbus.

V. Uiska,
LNAK valdes vicepriekšsēdis.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

21.—28. okt. — O. Grebžes gleznu izstāde 47 Pemberton Cr. N. Richmond Hill.

26. oktobrī — Lāpas un Darba kopas Mārtiņu vakars, 281 Jones Ave., pie Gerrard, — Odd Fellows zālē.

27. oktobrī — Toronto Studenšu korporāciju kopas slēgts tējas vakars Royal Curling kluba telpās.

27. oktobrī, plkst. 6 vak. Sv. Andreja baznīcā arfistes Margas Grasmanes - Milleres un ērģelnieces E. Timermanes - Ozolas koncerts. Rīko Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja.

28. oktobrī — ģleznotājes Guntas Upītes pirmās gleznu izstādes atklāšana.

30. oktobrī plkst. 8 vak., Sv Andreja b-cas zālē LLTA 6.priekšlas. un diskusiju cikls ar V. Upesläča ref. „Vietējo iedzīvotāju politiskā ievirze.

3 novembrī plkst. 8 vak. Dainas koŗa koncerts Parkdale Collegiate auditorijā, 209 Jameson Ave.

4. nov. Sv. Andreja baznīcas zālē pl. 5. vak. Jaunsudrabiņa piemiņas vakars. LBP Kanadas kopa un Jaunā Gaita.

10. novembrī plkst. 7.30 vakarā — TLB Royal Ont. mūzeja telpās rīko Montreālas teātŗa viesizrādi. Uzvedīs A. Voitkusa lugu Zīmes smiltīs.

10. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. Rīko DV Toronto nodaļa.

17. novembrī, plkst. 8.00 vakarā — Ītona auditorijā 18. novembŗa atceres sarīkojums.

24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.

24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts Koncertapvienības sarīkojums.

1. dec. pl. 18,30 Park Plaza viesnīcā Latvijas kara skolas 43 gadu dibināšanas atcere.

1. decembrī — Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš un bazārs.

1. decembrī, Kolumbus zālē, TLK vienības sarīkojums — saviesīgs vakars ar deju.

1. decembrī — Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.

12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.

19. janvārī 1963. g. — Viesturа koŗa gadskārtējais koncerts.

26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.

2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.

15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.

1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

27. oktobrī — Hamiltonas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.

10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.

17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Ņujorkas.

25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Šova „Šokolādes zaldātiņš".

31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

Toronto inženieŗu balli Park Plaza viesnīcā ievadīja ar tradicionālo polonēzi.

Dz

ŅUJORKAS PIEZĪ

NAMU PĀRVALDNIE

Ņujorkas pilsētas robežās latviešu visvairāk iecienītā nodarbošanās liekas namzinis vai nama pārvaldnieks. Angliski šis apzīmējums varbūt ir viens, latviski, atkarībā no pārzināmā nama lieluma, apzīmējums vajadzīgs dažāds. Šī amata izvēlei ir vairāki iemesli.

Nepazīstot un nepārzinot Amerikas apstākļus, tūlīt pēc iecelošanas latvieši centās lielpilsētā meklēt darbu, kas kaut kā atgādināja Eiropas paražas. Nama uzturēšana kārtībā neatšķirās no līdzīga uzdevuma citur un tā daudzas ģimenes nokļuva namziņa godā. Šis apzīmējums gan radies vēlāk, sākumā bija tikai „supers", ko dažkārt lieto vēl tagad. Sākumā pārzināja mazas dzīvokļu mājas ar ogļu apkuri, pēc tam meklēja lielākas ar eļļas apkuri un automatiskām kontrolēm. Daļa namziņa pienākumus uzskatija tikai par pagaidu stāvokli, kamēr sameklē piemērotu darbu, citi tam palika uzticīgi arī vēlāk. Bez algas saimnieks deva arī brīvu dzīvokli, elektrību, gāzi, telefonu un vēl citādus labumus. Darba laiks daudzās vietās gan bija septiņas dieinas nedēļā, bet to varēja iedalīt tā, kā pašam labāk patīkās. Bija jau arī mājas īpašnieki, kas skatijās, lai viņu namziņi pietiekami strādātu, bet pie tādiem jau ilgi nepalika.

Tagad pēc 10 un vairāk gadiem latviešu „superu" skaits Ņujorkā ir samazinājies. Palikuši liela daļa gados vecāki laudis, kam jau pensijas vecums, vai kam vairs līdz pensijai ilgi nav jāstrādā. Gados jaunākie ar centību dabūjuši lielākus namus un daži pat jau gandrīz vai debesskrāpjus. Lai tiktu pie lielas mājas pārvaldīšanas, ir jāiet „skolā", tas ir, jāapmeklē vairāku gadu māju pārvaldīšanas kursi, kas ar diplomu arī jābeidz. Protams, jāzina visi šī amata noslēpumi un tāpēc ikvienam jāsāk no sākuma; ar krāsns kurināšanu, izlietuvju labošanu, jālemācās rīkoties un salabot elektrisko celtni, bet vēl jo vairāk saprasties ar vecajiem īrniekiem un iegūt jaunus.

Jānis Spirģis laikam ir viens no tiem, kas šinī amatā vistālāk ticis. Jau 5 gadus viņš ir pārvaldnieks kādā 14 stāvu īres namā, kas aizņem visu bloku pie Otrās avēnijas, st
Manhatenā.
pie kam lēt
virtuvi mak
4 istabu dz
dolarus. Uz
ķu dārzs, k
zledos, bet
kai zaļumi.
lētājam atv
kalpošanās
mā stāvā. C
zika, gaitei
Kaut gān
nieks Spirģ
lzīrē telpas
vākās dien
rāk jauno
sa dzesināt
gājamām n
dzīvoklī, ir
ti. Katru
nājumi lie
rakstos, pē
nieks jāmē
ne katru

Nav viegl
mu. Spirģi
eksperts c
bū sadale
kam. Nam
bība norit
strēg kāds
kam nestr
dam citam
Viss tas
to. Spirģa
vu otro pu
vienmēr k
un nemaz
stūrī atro
cājas par
varot redz
jū, kad ta
viņš aprū
gandrīz a
pusē.

Šādā m
var un gr
lāku sum
jās dzīvo
šies daži
no tālām
televizijas
šinī nam
zijas akti
amerikāņ
uzdevums
Nav viegl
meklējum
savu ideā
dzīvo arī
nieks. Be
dzīvokļi v
it sevišķi
ņujorklešu

DIEVA

CIANAS DI

Cikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 14. okt. pulcējās dievnamā, lai svinīgā dievkalpojumā pieminētu draudzes 65 gadu pastāvēšanu.

Svētku dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs A. Rautenšilds līdz ar viesiem — mācītājiem Jāni Strautnieku no Cikagas un J. Gobu no Milvokiem. Kā Misuri sinodes pārstāvis dievkalpojumā piedalījās mācītājs K. Young. Dziedāja draudzes koris diriģenta Ed. Strautmaņa vadībā.

Pēc dievkalpojuma svinību dalībnieki pulcējās draudzes sarīkojumu telpās, kur dāmu komiteja bija klājusi galdus svētku azaidam. Draudzes priekšnieka vietnieks Jānis Eglīte cildināja draudzes dibinātājus un tos darbiniekus, kas aizgājušos 65 gados cēluši un sekmējuši draudzes darbu. Pateicības rakstus izsniedza draudzes locekļiem, kas draudzē skaitās jau no agrākiem laikiem. Draudzi viņas goda dienā sveicināja Latviešu draudžu apvienības pārstāvis mācītājs P. Ķirsons, Latviešu baptistu draudzes pārstāvis mācītājs A. Stefenbergs. Bija arī daudzi rakstiski apsveikumi.

Cikagas latviešu Ciānas draudzi ierosināja dibināt mācītājs misionārs Ansis Rebane, kad 1897. gada 20. jūnijā viņš noturēja pirmo reizi latviešu dievkalpojumu Cikagā. 18. jūlijs uzskatāms par draudzes dibināšanas dienu, kad mācītājs A. Rebane bija Cikagā ieradies otro reizi, un tanī pat dienā notika dibināšanas sapulce.

Dzīve Savienotās Valstīs

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

gadiem rūpīgi kopis un audzinājis, attālina viņu arvien vairāk no saviem līdzcilvēkiem.

Būsim dabīgi un patiesi, būsim tas, kas mēs esam, tad mēs varēsim sev piekabināt šo vilinošo atribūtu — šarmu.

…us darbus

…nākumu nav, kā dalības maksa $1.00 gadā, jeb 0.50, ja to kārto caur organizācijām. Ja šo niecīgo ārtavu samaksātu visi Kanadā dzīvojošie latvieši, tad LNAK darbs vainagotos vēl labākiem panākumiem.

Kas dalības naudu par 1962. gadu vēl nebūtu nokārtojuši, var to nosūtīt reizē ar vēlēšanu zīmīti.

Vēlēšanas ir saistītas ar izdevumiem, tādēļ jūsu mazumiņš mums vajadzīgs kopīgā darba veikšanai: Par Latvijas brīvību! Tikai vienprātībā veiksim lielus darbus.

V. Uiska,
LNAK valdes vicepriekšsēdis.

…jumu kalendārs

1. decembrī — TLB dāmu komitejas „Andreja Balle" Ungāru zālē, 245 College St.
8. decembrī — TLB Drāmatiskā ansambļa izrādē R. Blaumaņa Ugunī.
8. un 9. decembrī — gleznotāja A. Anšmita gleznu izstāde un DV Ziemsvētku tirdziņš.
5. janv. Latviešu Strēlnieku biedrība Kanadā rīko tradicionālo Ziemsvētku kauju atceres vakaru ar garīgu aktu, DV namā.
12. janvārī R. Blaumaņa 100. dzimšanas dienas atceres vakars Sv. Aandreja bazīcas telpās. Rīko DV un Preses kopa.
19. janvārī 1963. g. — Viestura koŗa gadskārtējais koncerts.
26. janvārī — Kolumbus zālē Preses balle.
2. febr. DV karnevāls Palace Pier telpās.
15. febr. Mākslinieku karnevāls Columbus zālē, Toronto.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

HAMILTONĀ

27. oktobrī — Hamiltonas latviešu jauktā koŗa koncerts-balle.
10. novembrī, plkst. 7.30 vakarā — Mārtiņu vakars Latviešu namā, HLB dāmu kom. sarīkojums.
17. novembrī — 18. novembŗa svinības Royal Connaught viesnīcā. Svētku runu teiks Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V Hāzners no Ņujorkas.
25. novembrī Klīvlendas DV teātŗa viesizrādē — B. Sova „Šokolādes zaldātiņš".
31. martā 1963. g. — Prof. J. Vītola 100 gadu dzimšanas dienas atceres koncerts

SV. KATARĪNES

2. decembrī plkst. 3.00 p. p. — vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš Atlanta klubā.
31. decembrī — Jaungada sagaidīšanas balle Prudhomme's viesnīcas telpās.

ŅUJORKAS PIEZĪMES

NAMU PĀRVALDNIEKI

Ņujorkas pilsētas robežās latviešu visvairāk iecienītā nodarbošanās liekas namzinis vai nama pārvaldnieks. Angliski šis apzīmējums varbūt ir viens, latviski, atkarībā no pārzināmā nama lieluma, apzīmējums vajadzīgs dažāds. Šī amata izvēlei ir vairāki iemesli.

Nepazīstot un nepārzinot Amerikas apstākļus, tūlīt pēc iecelošanas latvieši centās lielpilsētā meklēt darbu, kas kaut kā atgādināja Eiropas paražas. Nama uzturēšana kārtībā neatšķīrās no līdzīga uzdevuma citur un tā daudzas ģimenes nokļuva namziņa godā. Šis apzīmējums gan radies vēlāk, sākumā bija tikai „supers", ko dažkārt lieto vēl tagad. Sākumā pārzināja mazas dzīvokļu mājas ar ogļu apkuri, pēc tam meklēja lielākas ar eļļas apkuri un automatiskām kontrolēm. Daļa namziņa pienākumus uzskatīja tikai par pagaidu stāvokli, kamēr sameklē piemērotu darbu, citi tam palika uzticīgi arī vēlāk. Bez algas saimnieks deva arī brīvu dzīvokli, elektrību, gāzi, telefonu un vēl citādus labumus. Darba laiks daudzās vietās gan bija septiņas dienas nedēļā, bet to varēja iedalīt tā, kā pašam labāk patikās. Bija jau arī mājas īpašnieki, kas skatījās, lai viņu namziņi pietiekami strādātu, bet pie tādiem jau ilgi nepalika.

Tagad pēc 10 un vairāk gadiem latviešu „superu" skaits Ņujorkā ir samazinājies. Palikuši liela daļa gados vecāki ļaudis, kam jau pensijas vecums, vai kam vairs līdz pensijai ilgi nav jāstrādā. Gados jaunākie ar centību dabūjuši lielākus namus un daži pat jau gandrīz vai debesskrāpjus. Lai tiktu pie lielas mājas pārvaldīšanas, ir jāiet „skolā", tas ir, jāapmeklē vairāku gadu māju pārvaldīšanas kursi, kas ar diplomu arī jābeidz. Protams, jāzina visi šī amata noslēpumi un tāpēc ikvienam jāsāk no sākuma; ar krāsns kurināšanu, izlietuvju labošanu, jāiemācās rīkoties un salabot elektrisko celtni, bet vēl jo vairāk saprasties ar vecajiem īrniekiem un iegūt jaunus.

Jānis Spirģis laikam ir viens no tiem, kas šinī amatā vistālāk ticis. Jau 5 gadus viņš ir pārvaldnieks kādā 14 stāvu īres namā, kas aizņem visu bloku pie Otrās avēnijas, starp 75. un 76. ielu Manhatenā. Mājā 308 dzīvokļi, pie kam lētākais ar 1 istabu un virtuvi maksā 168 dolarus, bet 4 istabu dzīvoklis apmēram 300 dolarus. Uz mājas jumta ir puķu dārzs, kas vasarā ir krāšņos ziedos, bet rudens laikā vairs tikai zaļumi. Durvju sargs apmeklētājam atveŗ durvis, bet pašapkalpošanās celtnis uzved vēlamā stāvā. Celtnī spēlē maiga mūzika, gaiteņos biezas grīdsegas. Kaut gan ir svētdiena, pārvaldnieks Spirģis nav dzīvoklī, viņš izīrē telpas. Svētdienas esot dzīvākās dienas, kad nākot visvairāk jauno īrnieku. Neskatoties uz dažādām labierīcībām, kā gaisa dzesinātājiem un trauku mazgājamām mašīnām, kas ir katrā dzīvoklī, īrniekus dabūt esot grūti. Katru dienu jāievieto sludinājumi lielajos Ņujorkas laikrakstos, pēc tam iespējamais īrnieks jāmēģina pārliecināt, kas ne katru reizi izdodas.

Nav viegli pārvaldīt lielu namu. Spirģim ir 16 palīgu, katrs eksperts citādā nozarē, bet darbu sadale jāpārzina pārvaldniekam. Namā ne katru reizi darbība norit paredzētā kārtībā, iestrēg kāds celtnis, kādam īrniekam nestrādā ledus skapis, kādam citam nedarbojas elektrība. Viss tas pārvaldniekam jāizkārto. Spirģa kundze sūdzas, ka savu otro pusi redzot pavisam maz, vienmēr kaut kur kas jākārtojot un nemaz nezinot, kuŗā mājas stūrī atrodoties. Vika gan priecājas par to, ka vienmēr pa logu varot redzēt prezidentu Kenediju, kad tas ieradies Ņujorkā, jo viņš apmetoties viesnīcā, kas gandrīz atrodas viņu ielas otrā pusē.

Šādā mājā dzīvo cilvēki, kas var un grib izdot par dzīvokli lielāku summu kā Ņujorkas vidējās dzīvokļu cenas. Te apmetušies daži ārvalstu diplomāti, pat no tālām Āzijas zemēm. Te ir arī televizijas zvaigznes. Kādu laiku šinī namā dzīvojis kāds televizijas aktieris, ko ļoti iecienījusi amerikāņu jaunatne, bet grūts uzdevums bijis durvju sargiem. Nav viegli noraidīt jauniešu apmeklējumus, kas grib apmeklēt savu ideālu. Jau trīs gadus te dzīvo arī kāds latviešu mākslinieks. Bet nav noslēpums, daži dzīvokļi vēl vienmēr ir dabūjami, it sevišķi vasarā, kad pārtikuši ņujorkieši dzīvo ārpus pilsētas.

ČIKAGAS IMPRESIJAS

Latviskuma saglabāšanai trimdā ir trīs krietni pamatakmeņi: latviešu skola, baznīca, un organizācijas. Čikagā ir divas latviešu skolas: Ciānas draudzes, kuŗa apkalpo Ciānas baznīcas draudzes locekļus resp. viņu bērnus. Vispārējā — ar nodaļu Meivūdā. Abas skolas ir veikušas krietnu darbu, par kuŗu pateicība pienākas pašaizliedzīgajiem audzinātājiem un mācību pasniedzējiem. Tikai daļa no tiem ir brīvās Latvijas paidagogi, pārējie — speciālisti kādā nozarē, pa lielākai daļai — bērnu vecāki. Darbs skolā ir grūts un nepateicīgs. Ne allaž bērni izprot, ka to veic viņu labā. Kur mācības notiek sestdienās, skolotājs ziedo vienīgo iespēju iepirkties, jo gandrīz katras piecas dienas nedēļā strādā maizes darbu. Tas ir liels upuris.

Runājot par baznīcām, Čikagā ir krietni daudz draudžu. Vecākā no tām — Sv. Ciānas draudze nule nosvinēja 60. pastāvēšanas gada dienu. Ciānas draudzes gans jau ilgu laiku ir māc. A. Rautenšilds. Draudzei ir dievnams un arī draudzes nams. Baznīcas pagrabā pastāv latvisku ražojumu veikals un tur var arī pēc dievkalpojuma dabūt pusdienas. Draudze ir cieši organizēta un draudzes locekļi pieliek daudz darba, lai visi pasākumi zeltu. Kamēr sākumā draudzes locekļu vairums bija veclatviešu, samēri tagad stipri mainījušies. Pie draudzes darbojas mazskautu, skautu, dižskautu un roveru vienības.

Sv. Jāņa draudzi vada māc. G. Straumanis un tās baznīca atrodas latviešu centrā pie Humbolta parka. Nesen iegādātais dievnams ievērojami salabots un atbilst draudzes vajadzībām. Draudze domā par jaunu ērģeļu iegādi, jo vecās, neraugoties uz ērģelnieka E. Ramata lielisko spēli, vairs nekalpo pietiekami labi un kapitālremontus tām izdarīt neatmaksātos. Draudzei ir rosīga dāmu komiteja, kuŗa ikgadus rīko Ziemsvētku tirdziņu, lai gūtu līdzekļus draudzes vajadzībām.

Sekmīgi darbojas, kaut sastāvā mazākas — Sv. Pāvila, Miera, katoļu un baptistu draudzes. Savu dievnamu iegādājušies nesen arī katoļu draudze, kuŗu vada prāv. A. Baginskis. Draudze līdzekļus ieguva, sarīkojot pēc amerikāņu parauga, „karnevālu" ar karuseļiem un citām izdarībām. Draudzei, resp. Mariāņu brāļiem, iegādāts lauku īpašums, kuŗā bieži ciemojas arī citu tīcību organizāciju locekļi.

Sv. Pāvila draudzi vada māc. P. Ķirsons un Miera draudzi — māc. A. Sudars. Bez viņiem šad tad organizāciju svētrunas notur amerikāņu draudzes mācītājs K. Kuškevics.

Gribu piezīmēt, ka esmu uzskaitījis tikai dažas no skolu un draudžu daudzajām aktīvitātēm, proti tās, kuŗas rakstīšanas brīdī ienāca prātā. Lai piedod visi, kuŗus esmu aizmirsis, jeb kuŗu svarīgus pasākumus un panākumus neesmu pieminējis. Agrāk vai vēlāk to noteikti darīšu.

Kā jau daudzās citās vietās — Čikagā lielākā un rosīgākā organizācija, bez Čikagas latviešu biedrības, ir DV. Šejienes apvienību vada gados jaunais, bet darbos rosīgais Kurzemes cietokšņa cīņu dalībnieks Uldis Vītols. Viņam palīdz visa tā rūdīto DV darbinieku saime, kuŗa DV darbu veic šeit jau daudzus gadus, ar Augustu Vanagu, P. Ozoliņu, A. Utināņu, V. Lagzdiņu, A. Egļāju, V. Hermani-Daly un citiem — priekšgalā. Protams, L. Rozentāles vanadzēm allaž pietiek darba, gatavojot cepumus bufetei sarīkojumiem un veicot visus tos neskaitāmos, dažkārt sīkos, taču kopumā svarīgos darbus, kādi sievietēm labāk padodas. Jāpiezīmē, ka vanadzes ir aktīvas pilnsapulču un citu sanāksmju apmeklētājas un nebaidās pasacīt savas domas vienā, otrā vispārējas dabas jautājumā.

Čikagas latviešu biedrības rosība pastāv galvenokārt kultūrālu sarīkojumu organizēšanā. Biedrību vada V. Vīksniņš. Čikagas latviešu namā paspārni atradušas daudzas sīkākas organizācijas, akadēmiskas vienības, gaidu pulciņš, sportisti. Neraugoties uz grūtībām, kādās atrodas nama saimniecība, nule notikušais bazārs liecina, ka Čikagas latvieši grib savu namu paturēt un gatavi tam nolūkam ziedot — pat naudu! Lai gan skaitliskā ziņā ziedotāju skaits sarucis, ziedojumu lielums ir pieaudzis. Tādā kārtā nams arī nākamā gadā varēs kalpot Čikagas sabiedrībai tāpat kā līdz šim.

Lielu darbu visā klusībā veic Pretkomūnisma komitejas darbinieki L. Neimanis un T. Zieriņš.

Biedrības namā sanāk LPB Čikagas un Milvoku preses kopa, kuŗa izdod divas reizes gadā LPB biļetenu Brīvais Vārds. Preses darbinieki sanāksmes labprāt apmeklē un retumis ciemojas arī Milvokos, kur dzīvo daļa no kopas dalībniekiem.

V. un E. Dzelmes deju kopa sanāk Hull House telpās, kur piemērota zāle deju mēģinājumiem. Kopa ir pazīstama ne tikai latviešos, tā uzstājusies arī lielos amerikāņu sarīkojumos, gūstot daudz aplausu.

Čikagā bez tam darbojas inženieŗi un techniķi, mednieki un makšķernieki, sportisti, korporācijas, vienotnes un konkordijas, dažādi fondi un kopas. Arī šīs organizācijas dara daudz, lai izveidotu Čikagas sabiedrisko dzīvi rosīgu.

Beidzot šo fragmentāro pārskatu gribas minēt, ka pakāpeniski, ar laiku, mūsu laikraksts sniegs plašākus pārskatus par visām šīm draudzēm un organizācijām. Lūdzam darbiniekus nekautrēties un nepaturēt informāciju sev vien. Arī citi grib zināt ko dara, un no jūsu pieredzes — mācīties.

V. Zirnītis.

Jāšaubās, vai latvieši savā ēdienu kartē uzņems skaistos kastāņus. J. Liģera uzņēmums.

DIEVAM PAR GODU

CIĀNAS DRAUDZEI — 65 GADI

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 14. okt. pulcējās dievnamā, lai svinīgā dievkalpojumā pieminētu draudzes 65 gadu pastāvēšanu.

Svētku dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs A. Rautenšilds līdz ar viesiem — mācītājiem Jāni Strautnieku no Čikagas un J. Gobu no Milvokiem. Kā Misuri sinodes pārstāvis dievkalpojumā piedalījās mācītājs K. Young. Dziedāja draudzes koris diriģenta Ed. Strautmaņa vadībā.

Pēc dievkalpojuma svinību dalībnieki pulcējās draudzes sarīkojumu telpās, kur dāmu komiteja bija klājusi galdus svētku azaidam. Draudzes priekšnieka vietnieks Jānis Eglīte cildināja draudzes dibinātājus un tos darbiniekus, kas aizgājušos 65 gados cēluši un sekmējuši draudzes darbu. Pateicības rakstus izsniedza draudzes locekļiem, kas draudzē skaitās jau no agrākiem laikiem. Draudzi viņas goda dienā sveicināja Latviešu draudžu apvienības pārstāvis mācītājs P. Ķirsons, Latviešu baptistu draudzes pārstāvis mācītājs A. Stefenbergs. Bija arī daudzi rakstiski apsveikumi.

Čikagas latviešu Ciānas draudzi ierosināja dibināt mācītājs - misionārs Ansis Rebane, kad 1897. gada 20. jūnijā viņš noturēja pirmo reizi latviešu dievkalpojumu Čikagā. 18. jūlijs uzskatāms par draudzes dibināšanas dienu, kad mācītājs A. Rebane bija Čikagā ieradies otro reizi, un tanī pat dienā notika dibināšanas sapulce.

Tie 48 tautieši, kas lika pamatus Ciānas draudzei pirms 65 gadiem, nav vairs dzīvajo vidū, bet lielā mīlestība un pieķeršanās savai draudzei — latviskai draudzei, kā mantojums pārgāja uz turpmākiem draudzes darbiniekiem un uz visiem draudzes locekļiem.

Līdz dievnama iegādei draudzei bija daudz gadu jāvirina cittu baznīcu durvis.

1929. gadā draudze pieņēma lēmumu par baznīcas iegādi. 1931. gada 3. maijā draudze varēja noturēt pirmo dievkalpojumu savā baznīcā.

Pēc Otrā pasaules kaŗa, kad Ciānas draudzē ieplūda jaunieceļotāji — latviešu bēgļi, atrisināja arī mācītāja problēmu.

Tagad, kad draudzes pilntiesīgo locekļu skaits pārsniedz tūkstoti, darbs kļuvis vēl plašāks un vispusīgāks. Nodibināta draudzes skola. Šai vajadzībai tika iepirkts nams, kur notiek arī dažādas nodarbības.

Draudze var paļāvīgi lūkoties nākotnē, lai godam kalpotu Dievam un savai tautai. J. E.

Jūlijs Matisons atkal Čikagā

Čikagas Latviešu biedrība sava nama lielajā zālē 13. un 14. oktobrī bija rīkojusi māksliniekа - gleznotāja Jūlija Matisona darbu izstādi.

Ieejot izstādē, apmeklētāja acij tīkams bija darbu novietojums. Neskatoties uz puskrēslu telpā, nepārtrauktais līmeniskais izkārtojums it kā nomierināja dienas steigā satraukto skatītāju un ieveda mākslinieka pasaulē.

Maz būs tādu, kas nepazītu Matisona darbus. Čikagā vien pēdējos gados viņš ir bijis vairākkārtīgi. Ja senāk kopiespaidā kāda glezna likās it kā sasteigta, logats savā apdarē bija par vienkāršu gleznojumam, tad šajā skatē viss parādījās līdzsvarots. Neapšaubāmi Matisons ir ainavu meistars vecām tradicijām un varēšanu. Savu pieredzi viņš vienkāršotā veidā atklāj katrā darbā. Spilgtā palete mainās savā iekrāsā, vai tā būtu jūŗa, ainava vai zieds. Gleznojumus mākslinieks veido plašos otas vilcienos, pārsvarā horizontālos, gandrīz vienmēr uz tumša, akcentējot ar gaišu svītru, tā radot laivu, buru vai māju. Katrs darbs savā sacerējumā un apdarē liekas nobeigts, meistarisks.

Skatoties Matisona darbos rodas iespaids, ka mākslinieks ir atradis laika formulu, no kuŗas vadoties, viņš darbu nesamocītu laikā nobeidzis.

Labas sekmes turpmākās izstādēs!

Arnoldss Šīmanis.

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

Inž. Jānis Ozoliņš sešdesmitgadnieks

Uz 60 mūža gadiem atskatījās Čikagā inž. Jānis Ozoliņš. Gavilnieks dzimis Vitrupes pag. Tiržumos. Izglītojies Limbažu ģimnazijā, Rīgas valsts technikumā, Latvijas universitātē un I.T. institūtā Čikagā. Pēc kaŗa dienesta J. Ozoliņš dažus gadus saimnieko sava tēva mājās, ņemdams ļoti aktīvu dalību sabiedriskā dzīvē.

1949. g. Ozoliņš ieceļo Sav. Valstīs un eksistences iespējas gūst strādājot uz dzelzceļa, bet vēlāk pāriet Ilinojas valsts dienestā un tagad strādā par civilinženieri hidraulikas nozarē.

ŅUJORKA

⊕ Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze izsūtījusi draudzes locekļiem pārskatus par samaksātām nodevām un ziedojumiem. Pārskata otrā daļa paredzēta draudzes locekļu solījumiem par nākamā gada maksājumiem un ziedojumiem. Ņujorkas draudzes nodevas katrs var brīvprātīgi noteikt virs minimuma, paredzot arī dažādus ziedojumus. Minimums ir vīriešiem 20 dol. gadā, sievietēm 15 dol.

⊕ Bronksas svētdienas skolā par skolotājiem darbojas pašreiz trīs šīs skolas absolventi: Velga Braunfelde, Valda Grīviņa un Aija Vesele - Blūmfelde. Agrāk darbojušās absolventes Rasma Kalniņa, kas skolotājas darbību pārtrauca studiju dēļ un Māra Alksne, kas pēc laulībām atstāja Ņujorku.

⊕ Ņujorkas svētdienas skolu Ziemas svētku eglītes kopējais sarīkojums notiks svētdien, 16. decembrī, Arlingtona zālē.

Svētku eglīte Bronksas skolā paredzēta 15. decembrī, janvārī paredzēts draudzīgā aicinājuma vakars, veltīts Jānim Jaunsudrabiņam, bet martā Blaumaņa vakars. Mācības nobeigs 9. jūnijā.

⊕ Ņujorkas latviešu ev.lut. draudze Bronksas rajona rīkotais Miķeļa tirgus devis 1008,18 dol. atlikumu. Trīs vieencēlienu izrāde 6. oktobrī devusi 3361,82 dol. atlikumu. Abi atlikumi nodoti Bronksas rajona nekustama īpašuma iegādes fondam. Port Vašingtonas dāmu komitejas rīkotais sarīkojums 13. oktobrī devis pāri par 1000 dol. atlikumu.

⊕ Pēc kasiera A. Eimaņa ziņojuma Bronksas nekustamā īpašuma iegādes fondā uz 15. oktobri skaidrā naudā atradās 19.00 dol., bet kopā ar pieteiktām iemaksām gandrīz 31.000 dol. Komitejas pārstāvji apskatījuši dažus piedāvātos apbūves gabalus Bronksā, kā arī dažus piedāvātos objektus, kas pēc pārstāvju domām nav bijuši piemēroti pirkšanai.

⊕ Pēc labi izdevušās viencēlienu izrādes Ņujorkā un Vašingtonā, Ņujorkas aktieŗu ansamblis nodomājis nākamā gadā izrādīt kādu Blaumaņa lugu, sakarā ar rakstnieka 100 gadu atceres jubileju. Viencēlienu izrādi Ņujorkā 6. okt. apmeklēja pāri par 1000 skatītāju, bet 13. oktobrī Vašingtonā gandrīz 300. Abu izrāžu atlikums nodots vietējām draudzēm. Pēc aktieŗu vērtējuma, abas izrādes devušas ierosmi un stiprinājumu aktīvākam turpmākam darbam. I.

DETROITĀ

⊕ Detroitā 14. oktobrī Kristus draudze līdz ar Pļaujas svētku dievkalpojumu atzīmēja draudzes 10 gadu pastāvēšanu. Dievkalpojumu vadīja māc. J. Lazda. To kuplināja mākslinieki L. Gleške, ērģelnieks J. Grīnvalds.

Sekoja kopējs azaids.

No Grand Rapidiem bija ieradies ģenerālis O. Dankers ar kundzi. Ģenerālis pakavējās sarunās ar bij. kaŗavīriem. Dankera kundze īsā, bet iespaidīgā apskatā skāra dažas pārdomas par mūsu trimdas dzīvi.

Draudzes priekšnieks uzrunā cildināja prāvesta Birnbauma nopelnus draudzes dibināšanā.

Kopējās pārrunās radās daudzi jauni ierosinājumi, kuŗus realizējot latviešu baznīca varēs veikt visus tai uzticētos pienākumus.

SAN FRANCISKO (KALIF.)

Latvijas ev. - lut. baznīcas virsvaldes loceklis zvēr. advokāts J. Bergmanis pēc atgriešanās no ceļojuma pa Eiropu saslimis un ievietots San Francisko Sv. Marijas slimnīcā. Viņa veselība uzlabojas un cerams, ka drīzumā varēs atgriezties darbā.

ELIZABETE, N.J.

Elizabetes - Ņuarkas latv. ev.-lut. draudze 14. oktobrī Sv. Marka baznīcā Elizabetē rīkoja garīgu koncertu. Tajā piedalījās brīvmāksliniece Marga Grasmane-Millere ar arpas priekšnesumiem, prof. Arnolds Šturms (flauta) un Fannija Stūrmane (ērģeles).

Paprāvais klausītāju pulciņš koncertu uzņēma ļoti atzinīgi.

Tā kā māksliniece M. Grasmane-Millere vienmēr nesavtīgi kalpojusi draudzei, koncerta ienākumus nodeva viņai, lai daļēji segtu lielos arpas labošanas izdevumus.

⊕ Elizabetes-Ņuarkas latv. ev.-lut. draudzes sekretārs — valdes un padomes loceklis Jānis Dreimanis ar kundzi pārcelies dzīvot pie dēla Haralda uz Linkolnu, Nebraskā.

Atvadīšanās bija ļoti sirsnīga, īpaši no amerikāņu dr. mācīt. H. Kuglera. Latviešu draudzi pārstāvēja dr. pr-ks A. Mednis un J. Brunovs.

⊕ Vilis Neimanis, 108 Westfield Ave., Elizabeth, N.J., organizē trešo grupu Latviešu savstarpējam veselības apdrošināšanas fondam Linkolnā. Grupai apdrošinājums sāksies ar š. g. 1. novembri.

Anketas iesūtāmas līdz š. g. 25. oktobrim. V. Neimanis pārstāv austrumapgabalu un pie viņa saņemama sīkāka informācija, statūti, anketas u.t.t. V. N.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

28. oktobrī, pl. 1,15 Betlēmes baznīcā Reformācijas atcere un jauniešu iesvēte ar dievgaldu. Mācītāji R. Zariņš, A. Ozols un O. Gulbis, dziedās draudzes koris; diriģents un ērģelnieks Bruno Skulte.

ČIKAGA

Cikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

28. oktobrī plkst. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola; plkst. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. Rautenšilds.

AURORA

28. oktobrī plkst. 3 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

DETROITA

28. oktobrī plkst 12.00 Ticības atjaunošanas dievkalpojums; pl. 3.00 p. p. Redeemer Lutheran Church, Ann Arborā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Māc. V. Līventāls.

4. novembrī, plkst. 12.00 Holy Trinity baznīcā mācītāja V. Līventāla 10 gadu darbības atceres dievkalpojums. Piedalās: prāv. K. A. Birznieks, māc. J. Sīpols, māc. J. Dzirnis (no Phoenixville, Pa) un māc. V. Līventāls.

Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedr. telpās — draudzes vakars ar kopīgu mielastu.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1649 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

AURORA, ILL.

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

BURLINGAME, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

OKLANDE

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā

28. oktobrī, plkst. 3 p.p., Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu dārza telpās gadskārtējā mantu loterija, bērniem laimes aka un atspirdzinājumu galds.

DIENVIDKALIFORNIJA

Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave., L.A. — 31, Cal.

PĒC PLĀNA

Korejas kara laikā amerikāņi ieguva kādu slepenu rakstu, kurā bija iztirzāti komunistu pasaules iekarošanas plāni. No tā varēja secināt, ka savu stiprāko pretinieku — ASV, komūnisti paredz pieveikt 20 gados.

Pagājuši 10 gadi un mums liekas, ka komūnisti vēl tālu no sava mērķa. Maskava, turpretim, ir apmierināta ar saviem sasniegumiem, jo viss noritot pēc plāna un Chruščevs paredz mērķi sasniegt divās piecgadēs. Pirmā piecgadē viņš paredz panākt pilnīgu ASV izolāciju, lai tad, otrā piecgadē, bet ne vēlāk kā līdz 1973. gadam, nodibinātu komūnistisko diktatūru saimnieciski un militāri visstiprākā lielvalstī. Daudzi par to smejas un saka, ka tā ir utopija, bet kritiski vērtējot līdzšinējo notikumu attīstību, jānāk pie citas atziņas.

Komūnisma izplešanās joprojām turpinās un viņu nostiprināšanās Kubā ir smags zaudējums brīvai pasaulei. Chruščevs par to var tikai priecāties, jo ASV izolācija labi sekmējas. Par to daudz jāpateicas amerikāņu aplamai ārpolitikai.

Nav jābrīnas, ka tagad, kad amerikāņi griezās pie saviem sabiedrotiem, lai palīdz aizkavēt krievu nostiprināšanos Kubā — tie saņēma vēsas vai noraidošas atbildes. Tas norāda, ka komūnistu draudi ir ļoti nopietni.

Ir grūti pat aptvert, kā tas varēja notikt ar bagātāko valsti pasaulē, kuŗa ik gadus dala naudu pa labi un pa kreisi un kuŗas rīcībā varenākie un modernākie ciņas līdzekļi. Lai to saprastu, jāatceras, ka ir arī vēl citi faktori un līdzekļi, kam liela nozīme pasaules notikumu attīstībā. Lai atceramies, ka sākot ar 2. p. kara beigu posmu līdz 1950. gadam, kad Amerikai bija atombumbas monopols un Krievijā vēl valdīja kara postaža — komūnisti savā varā pievāca zemes, kuŗas apdzīvoja vairāk kā 600 miljoni iedzīvotāju. Cik par to jāpateicas muļķībai, cik nodevībai — to nevienam nekad nespēs aplēst.

Ar 1953. gadu, mainoties partijām pie stūres, notika pagrieziens ASV ārpolitikā. Nelaikais Dalless ar savu noteikto pretkomūnistisko stāju radīja uzticību ASV sabiedrotos un piespieda komūnistus uz laiku apstāties. Likvidēja komūnismu Gvatemalā. Dallesam nebija cieņīga pēcteča un reizē ar viņu kapā apraka arī konstruktīvo ASV ārpolitiku.

Līdz ar valdības maiņu jauni vēji sāka pūst arī kara resorā. Tur atspoguļojās jaunais iekšun ārpolitikas kurss. Dalless vienmēr atgādināja komūnistiem — nespēlēties ar uguni un ja cīņa sāksies — ASV lietā liks visus savus varenos ieročus. Šādas ārpolitikas iespaidā arī veidojās ASV bruņošanās, galveno vērību pievēršot stratēģiskiem ieročiem.

Nav noslēpums ne mums, ne arī komūnistiem, ka ar valdības maiņu ASV iekš- un ārpolitikā notika pagrieziens pa kreisi.

Hitlers savā laikā pārspekulējās. Chruščevs ir piesardzīgāks. Grūti ticēt, ka komūnisti pielaidīs tik rupjas kļūdas kā Hitlers. Viņi ir jau tik daudz ieguvuši, kādēļ nekas tos nespiež forsēt.

Kur meklējama izeja šodien vēl brīvām tautām? Šķiet, ir tikai viena izeja un viens atrisinājums. Komūnisma ekspansiju tikai tad apturēs, ja tautas atmodīsies, izpratīs stāvokļa nopietnību un gribēs nest upurus, lai sargātu savu brīvību un patstāvību

P. Greizis.

ZIVIS

Tādam, kuŗš nav nedz zvejnieks, nedz makšķernieks, liekas grūti rakstīt par zivīm. Man nav grūti rakstīt aiz cita iemesla. Kā zvejnieka dēlam, kaut dzīvoju Rīgā, netrūka izdevību apmeklēt zvejnieku ciemus, kur tad pamatīgi iepazinos ar lučiem, plekstēm, reņģēm un citām slapjā elementa apdzīvotājām. Tāpat Latvijā netrūka upju un ezeru, kur zivju bija pa pilnam. Braucot no tirgus mājās, lauku mātes neaizmirsa pārvest kālu sidrabaini brūnu reņģu, kuŗas bija savērtas virknēs pa kāliem, lai nebūtu jāskaita. Zvejnieces no netāliem ciemiem šad tad iebrauca sētās un piedāvāja žāvētas zivis. Vēlāk, jau kā pieaudzis cilvēks apmetīes Asaros, agri no rīta bieži aizgāju plūdmalā no zvejniekiem nopirkt pa kālam svaigi žāvētas, nupat no kūriņa izņemtas reņģes. Lielākā delikatese bija lucīši, neliela zivtelēs, kuŗas bija reti garšīgas, it sevišķi ja tās pirka turpat plūdmalē, nule žāvētas, vēl siltas. Drusku sāls, šķēle rupjas maizes, mmmm . . . Nebija smādējamas arī plekstes, plakanas kā plaukstas, ar vienu brūnu un otru baltu pusi. Ar plekstēm jūras delikatešu cienītājiem bija jāsamierinās pēc tam, kad trīsdesmito gadu beigās lucīši pēkšņi pazuda no Baltijas jūras. Vai vainīga jūras straumju maiņa? Kas to lai ziņa? Lielajā jūrā aiz Kolkas raga kēra plekstu pasugu, kambalas jeb kambas, kuŗas bija lielākas, bet parasti vājākas un ne tik garšīgas. Zvejnieki tīklos pa laikam atrada divainus radījumus — buļļus — zivis ar lielām galvām, kuŗām bija piemontētas astes, ja tā drīkst izteikties, jo nekāda ķermeņa viņām nebija. Buļļus zvejnieki žāvēja sausus un cietus, un iemeta klētiņā kādā kodī, lai pastāvas līdz ziemai, kad ar pārtiku sliktāk. Šī zivs izlietošanas ziņā bija kaut kas līdzīgs cieti žāvētām desām, kādas šeit pārdod krogos — tās dzērāji labprāt piegrauza alus kausus ciļājot. Kur nu vēl nēģīši — Doles vai Carnikavas! Presēti, kubuliņos sakas cieni tikai ceptus vai žāvētus zušus, lašus vai nēģus, šīs delikateses pieejamas, kaut manta dažkārt jāpasūtina un jāsaņem pa gaisa pastu.

Kā makšķerniekiem, tā arī dīkdieņiem, kuŗi zivi redz tikai viesībās uz galda, slapjā elementa apdzīvotājas allaž būs mīļas.

Elmārs Sloka

ALFRED ŠTIKUTS
REALTOR
481-0431

TORONTO PILSĒTAS PUBLISKS PAZIŅOJUMS

Pārmaiņa uz standarta laiku

SVĒTDIEN, 1962. GADA 28. OKTOBRĪ

Sakarā ar Pilsētas Padomes norādījumu savā laikā ziņoja par vasaras laiku, kas spēkā no 1962. gada 29. aprīļa līdz 28. oktobrim. Līdz ar šo iedzīvotāji tiek lūgti atgriezt pulksteņus par vienu stundu atpakaļ

SVĒTDIEN, ŠĪ GADA 28. OKTOBRĪ, pulkstens 2-os rītā.

1962. gada 5. oktobrī. **Nathan PHILLIPS, Q.C.**
Lielvecākais

TRANSPORTA FIRMA

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Ielūdzam par BRĪVU apmeklēt
1963 PREMIERE filmu izrādi
PORT CHARLOTTE (John Cameron Swayze)
PORT MALABAR „Opportunity unlimited".
(Tony Marvin - Godfrey)
Tuvākai informācijai, lūdzu, zvaniet HU 8-1151, prasot pēc P. Galvāna, vai arī atstājot vārdu un telefonu sekretārei.

BRITU ĀRLIETU MINISTRA RUNA — DIPLOMĀTIJAS MEISTARDARBS

Angļu konservātīvo partijas rētu iedomāties, ka Britanija konferencē ārlietu ministrs lords Hjūms uzstājās ar runu par Berlīni un Eiropas koptirgu. Tanī viņa runas daļā, kuŗa bija veltīta Berlīnei, ir redzams, ka viņš labi pazīst krievu metodes un, tāpat kā pagātnē, negribētu piekāpties viņu priekšā (ja viņu uz to nespiedīs viņa partijas un ministru kabineta pašreizējā „ģenerāllīnija"!). Runājot par Berlīni, britu ārlietu ministrs aizrādīja, ka esot divējādas briesmas. Pirmkārt, krievi vadam Hjūmam bija jābūt atturīgam, lai nenovirzītos no pašreizējā britu kabineta visai mērenā ārpolitikas kursa, tad runas otrā puse par Eiropas koptirgus jautājumu bija ne tikai pareizs pagātnes notikumu vērtējums un tālredzība, bet tā bija arī diplomātijas meistardarbs: lords Hjūms prata atrast koptirgus labā argumentus, kas glaimo katra britu pilsoņa pašapziņai. Viņš pasvītroja nepieciešamību iestāties koptirgū un nepieciešamību domāt „internacionāli" (britu nelaime ir tā, ka viņi vēl arvien domā pārāk insulāri!). Jau 2 reizes Britanija bijusi spiesta karot, tādēļ ka tā turējusies pārāk tālu no Eiropas lietām un līdz ar to nevarējusi ietekmēt politisko notikumu gaitu — līdz kamēr bijis jau par vēlu. Līdz ar Britaniju arī Britu kopvalsts tikusi ievilkta karā. Tie, kas sakot, ka briti nespējot vienā un tanī pašā laikā vadīt Britu kopvalsti un spēlēt vadītāju lomu Eiropā, esot mazdūšīgi un vāji: „. . . ko gan mēs esam darījuši pēdējos 600 gados, ja ne gatavojušies vadītāja lomai paasaules politikā?!" (Šis pēdējais teikums bija vārdi, kas „velk un dziedē"!) Angļu ietekme Britu kopvalstī un pasaules politikā atkarājoties no britu tautas vitālitātes, kas izpaužoties viņas saimnieciskā dzīvē un politikā. Vairāk eksporta nozīmējot labklājību, bagātību, bet bagātība nozīmējot varu — spēju ietekmēt pasaules notikumus, kur tagad lieta grozoties ap karu vai mieru. Miers un drošība neesot cilvēces eksistences automatiski priekšnoteikumi, bet esot jāpanāk ar lietpratīgu varas un diplomātijas pielietošanu.

Kāda starpība starp lorda Hjūma un bijušā Britanijas diplomātiskā pārstāvja Berlinē Mekdermota (McDermott) ieskatiem Vācijas resp. Berlīnes jautājumā! . . . **Austra Augenberga**

Best Ever!
Canada Savings Bonds
(Kanadas Krājbondi)
ērti iepērkami
vienkārši iemainami pret naudu
labi uzglabājami
Jaunās sērijas Canada Savings Bonds maksā 4¼% gadā intereses par pirmajiem trim gadiem; 5% intereses gadā par turpmākajiem trim gadiem un 5½% gadā par nākošajiem astoņiem gadiem, — līdz ar to caumēra intereses 14 gados iztaisa 5,11% gadā. Dolaros un centos — katri $ 100,-, ko jūs ieguldat četrpadsmit gadu laikā palielinās uz $ 172,50.
$ 100,- bondu jūs variet iegādāties, maksājot no savas algas savā darba vietā, kas iztaisa tikai 29 centi dienā. Canada Savings Bonds var iegādāties, maksājot skaidrā naudā, vai arī uz nomaksu katrā bankā, finanču sabiedrībās, pie biržas brokeriem vai arī obligāciju sabiedrībās.
Zemākais, ko var iepirkt, ir bondi $ 50,- vērtībā. Tos var iegādāties ikviens Kanadas iedzīvotājs — pieaugušais vai bērns — vērtībā līdz $ 10.000,- uz personu. Arī ir iespējams tos iegādāties mantiniekiem. Intereses maksā ik gadus ar speciāliem kuponiem, vai arī, ja summas ir lielākas, tās uz vēlēšanos izmaksā ar čekiem.
Canada Savings Bonds variet iekasēt katrā laikā bankās par pilnu vērtību plūs pieaugušās procentes.
Iegādājaties jaunās Canada Savings Bonds — kas ir tas labākais.

KAUNA AIZKARS

(Pārnesums no 2. lpp.)

„Vai šie bēgulotāji arī otrā pusē paliek?" gribu zināt.

„Nē," atbild ierēdnis. „Ārī austrumu zonā viņus negaida. Pēc astoņām dienām mēs parasti šos brāļus dabūjam atpakaļ."

Kāds zemnieks rāda man vēstuli: „Šeit, lasiet, ko mans tēvs raksta! Tēvs dzīvo pie Heilingenstadtes. Viņa mājiņa atrodas pieci kilometri aizsargjoslā. Vēl mājiņa pieder viņam, bet zeme atsavināta — tā kolchoza īpašums. Zemniekam izdota speciāla atļauja ar tiesību uzturēties aizsargjoslā. Katru rītu ar saviem kaimiņiem viņš dodas uz lauka, kas kopš paaudzēm piederējis viņa ģimenei, strādāt.

Lauks atrodas tuvu robežai, starp diviem sargu torņiem. Zemnieka acu priekšā rēgojas biedinošie uzraksti: "Uzmanību, mīnas." Pavasarī, kad zāle vēl nav paaugusies, mīnas var saskatīt. Bet vēlāk . . .

Vecais tēvs vēstulē raksta:

„Mūsu dzīve šeit kļuvusi neciešama. Katru soli uzrauga. Naktīs nedrīkstam parādīties uz ceļa. Pēdējo govi atņēma. Viņi saka, ka govs neesot vajadzīga — tā piederot strādnieku-zemnieku valstij, lai pats eju kolchozā. Neprotestēju aiz bailēm, ka mani nepiemeklē Friča liktenis. Viņi ieradās naktī un aizveda. Kurp, neviens nezina. Mājās ielika svešus ļaudis.

Ja vien vēl būtu pārtikas uzturam, bet tās nav."

Iedzīvotāji badojas, bet sarkanie vadoņi turpina izšķiest miljonus dzelzs aizakara būvei, ko liekulīgi dēvē par valsts rietumu robežu."

Pēc ļoti rūpīgas aplēses betona pāju mežs vien līdz šim maksājis 180 milj. D. marku. Dzeloņstieples maksājušas otrtik.

Brīvības apspiešanai naudas netrūkst, bet bada novēršanai trūkst. Tas ir komūnisms. Fas.

PĒRCIET
GRĀMA
SK
DV
Sestdien, š. g. 27. oktobrī, Hamilt
KONEKTIKATAS (ASV) „ROTA
HAMILTONAS A
KONCERTS
Diriģenti: L. ALBERTIŅA, V. ALDIŅŠ un I. SAKSS.
Soprāna solo — ELFRĪDA KARLSON
BĒRZIŅA
BALLE
DV KANADAS VALD
LATVISKĀ
APSVEIKU
ir jau dabūjamas visās DV nodaļās, ap
Hurona ielā, Tor
Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes
maksā, ieskaitot aploksnes, $1.25 — at
JIEM ATĻAIDE. Vairumtirgotājiem k
vaditāja A. Kvēpa, 176 Ho
DAŽĀDAS
ATTĪSTIŠAN
ĀTRA UN PIRMKLA
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNIC
Darba laiks no pl. 9—5, sest
VIKING DELIKA
Latviešu uzņēmums piedāv
Labākās kvalitātes gaļas izstrādājum
Zāvētus zušus, lašus un nēģus
Importētus konzervus un sierus
Importētas šokolādes un konfektes
Labākos Toronto konditoreju izst
pieņem pasūtinājumus uz dažādām
Pašu virtuves ražojumi
1077 BATHURST ST. (tuvu pie Dupont
Ja ir parkošanas grūtības, automašīnu
veikalam B/A benzina pildī
EMILIJA UN G
Dr. ROMAN PNEWS
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, P
Speciālists iekšķigās, sieviešu un ven
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem
DĀMU FRIZIERSALON
3 Westmoreland Ave. (Bloor
Tel. LE 6-9544, Toro
LATVIJAS
AMERIKĀ
M
SP
TO
PIEŅEM VISADA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PAS
LAULIBU un IESVETIBU IELŪG
VIZITKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRIBŪ
KONCERTU PROGRAMMAS
SARIKOJUMU BILETES,
PLAKĀTUS, DZIESMU
GRĀMATAS un ŽURN
VESTULU VEIDLAP
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ,
ONT., CANADA.
Pasūtinājumus lūdzam nod

...ĪVU apmeklēt ...

...E filmu izrādi

...ohn Cameron Swayze)

...portunity unlimited".

...n - Godfrey)

...rasot pēc P. G a l v ā n a, vai ... sekretārei.

...OMĀTIJAS MEISTARDARBS

...anija dam Hjūmam bija jābūt atturī-...iljoni gam, lai nenovirzītos no pašrei-... tiks zējā britu kabineta visai mēre-... Viņš, nā ārpolitikas kursa, tad runas ...kkārt otrā puse par Eiropas koptirgus ...ot to jautājumu bija ne tikai pareizs pagātnes notikumu vērtējums un ...krievi tālredzība, bet tā bija arī diplo- ...cejā mātijas meistardarbs: lords ...nemt Hjūms prata atrast koptirgus ...gt tā- labā argumentus, kas glaimo ...tikai katra britu pilsoņa pašapziņai. Viņš pasvītroja nepieciešamību ...bija iestāties koptirgū un nepieciešamību domāt „internacionāli" ...h, lor- (britu nelaime ir tā, ka viņi vēl arvien domā pārāk insulāri!). Jau 2 reizes Britanija bijusi spiesta karot, tādēļ ka tā turējusies pārāk tālu no Eiropas lietām un līdz ar to nevarējusi ietekmēt politisko notikumu gaitu — līdz kamēr bijis jau par vēlu. Līdz ar Britaniju arī Britu kopvalsts tikusi ievilkta karā. Tie, kas sakot, ka briti nespējot vienā un tanī pašā laikā vadīt Britu kopvalsti un spēlēt vadītāju lomu Eiropā, esot mazdūšīgi un vāji: „. . . ko gan mēs esam darījuši pēdējos 600 gados, ja ne gatavojušies vadītāja lomai paasaules politikā?!" (Šis pēdējais teikums bija vārdi, kas „velk un dziedē"!) Angļu ietekme Britu kopvalstī un pasaules politikā atkarājoties no britu tautas vitālitātes, kas izpaužoties viņas saimnieciskā dzīvē un politikā. Vairāk eksporta nozīmējot labklājību, bagātību, bet bagātība nozīmējot varu — spēju ietekmēt pasaules notikumus, kur tagad lieta grozoties ap karu vai mieru. Miers un drošība neesot cilvēces eksistences automatiski priekšnoteikumi, bet esot jāpanāk ar lietpratīgu varas un diplomātijas pielietošanu.

Kāda starpība starp lorda Hjūma un bijušā Britanijas diplomātiskā pārstāvja Berlinē Mekdermota (McDermott) ieskatiem Vācijas resp. Berlīnes jautājumā! . . . **Austra Augenberga**

KAUNA AIZKARS

(Pārnesums no 2. lpp.)

„Vai šie bēgļotāji arī otrā pusē paliek?" gribu zināt.

„Nē," atbild ierēdnis. „Arī austrumu zonā viņus negaida. Pēc astoņām dienām mēs parasti šos brājus dabūjam atpakaļ."

*

Kāds zemnieks rāda man vēstuli: „Šeit, lasiet, ko mans tēvs raksta! Tēvs dzīvo pie Heilingenstadtes. Viņa mājiņa atrodas pieci kilometri aizsargjoslā. Vēl mājiņa pieder viņam, bet zeme atsavināta — tā kolchoza īpašums. Zemniekam izdota speciāla atļauja ar tiesību uzturēties aizsargjoslā. Katru rītu ar saviem kaimiņiem viņš dodas uz lauka, kas kopš paaudzēm piederējis viņa ģimenei, strādāt.

Lauks atrodas tuvu robežai, starp diviem sargu torņiem. Zemniekā acu priekšā rēgojas biedinošie uzraksti: "Uzmanību, mīnas." Pavasarī, kad zāle vēl nav paaugusies, mīnas var saskatīt. Bet vēlāk . . .

Vecais tēvs vēstulē raksta:

„Mūsu dzīve šeit kļuvusi neciešama. Katru soli uzrauga. Naktīs nedrīkstam parādīties uz ceļa. Pēdējo govi atņēma. Viņi saka, ka govs neesot vajadzīga — tā piederot strādnieku-zemnieku valstij, lai pats eju kolchozā. Neprotestēju aiz bailēm, ka mani nepiemeklē Friča likteņis. Viņi ieradās naktī un aizveda. Kurp, neviens nezina. Mājās ielika svešus ļaudis.

Ja vien vēl būtu pārtikas uzturam, bet tās nav."

Iedzīvotāji badojas, bet sarkanie vadoņi turpina izšķiest miljonus dzelzs aizakara būvei, ko liekuļīgi dēvē par valsts rietumu robežu."

Pēc ļoti rūpīgas aplēses betona pāļu mežs vien līdz šim maksājis 180 milj. D. marku. Dzelonstieples maksājušas otrtik.

Brīvības apspiešanai naudas netrūkst, bet bada novēršanai trūkst. Tas ir komūnisms. Fas.

PĒRCIET

GRĀMATAS — ŽURNĀLUS — KERAMIKU — SKAŅU PLATES — KOKA UN ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — AUDUMUS.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON IELĀ, TORONTO.

SŪTIET

SAINĪŠUS SAVIEM PIEDERIGIEM UN DRAUGIEM UZ LATVIJU caur

DV GRĀMATNĪCAS Sainīšu nodaļu.

INFORMĀCIJAI ZVANIET EM 8-0792.

Sestdien, š. g. 27. oktobrī, Hamiltonā, 752 Barton St. E., plkst. 6.30
KONEKTIKATAS (ASV) „ROTA", SV. KATERINES-NIAGARAS UN HAMILTONAS APVIENOTO KORU

KONCERTS

Diriģenti: L. ALBERTIŅA, V. ALDIŅŠ un I. SAKSS

Soprāna solo — ELFRĪDA KARLSONE-BĒRZIŅA

Programmā:
A. Jurjāna, J. Vītola, A. Kalniņa, E. Melngaiļa, J. Graubiņa, J. Norviļa, J. Cīruļa un citu latviešu autoru dziesmas

IESKAŅU

Veltītu dziesmu dienai nolasīs VELTA TOMA

BALLE

Ieeja uz koncertu un balli $1.50

DV KANADAS VALDES Aprūpes daļas 1962. gada

LATVISKĀS ZIEMSVĒTKU APSVEIKUMA KARTĪTES

ir jau dabūjamas visās DV nodaļās, apvienībās un kopās kā arī DV Grāmatnīcā, 123 Hurona ielā, Toronto 2B, Ontario, Canada.

Vienā komplektā ir 10 dažādas kartītes — četrkrāsainas iespiestas uz laba papīra un maksā, ieskaitot aploksnes, $1.25 — atsevišķas kartītes 15 centu. ĀTKALPĀRDEVĒJIEM ATLAIDE. Vairumtirgotājiem kartītes pieprasāmas pie DV KV Aprūpes daļas vadītāja A. Kvēpa, 176 Hopedale Ave., Toronto 6, tel. HO 5-3066.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APKALPE DAŽĀDOS LIELUMOS

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B.

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 8—1 dienā.

VIKING DELIKATESSEN

Latviešu uzņēmums piedāvā:

- Labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus
- Zāvētus zušus, lašus un nēģus
- Importētus konzervus un sierus
- Importētas šokolādes un konfektes
- Labākos Toronto konditoreju izstrādājumus, kā arī pieņem pasūtinājumus uz dažādām tortēm
- Pašu virtuves ražojumi

1077 BATHURST ST. (tuvu pie Dupont St.) Tel. LE. 2-9068
Ja ir parkošanas grūtības, automašīnu var atstāt pretim veikalam B/A benzina pildītavā.

EMILIJA UN GEORGS DUMPE

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveice.
Speciālists iekšķigās, slieveņu un venēriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ

SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISADA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINAJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BILETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VESTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINAJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

VAJADZĪGA

VECĀKA SIEVIETE,

lai palīdzētu mājas darbos latviešu ģimenē, SCARBORO

AM 5-5106

Lietuviešu uzņēmums
pagatavo jaunus ČESTERFĪLDUS
uz pasūtinājuma. Pārveido un polsterē. Pieņemamas cenas. Zvanīt — Lubis, WA 2-7981, mājās AM 1-0537, Toronto.

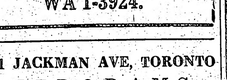

OPTIĶIS LUNSKY
479 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

41 JACKMAN AVE, TORONTO
IZDODAMS
MĒBELĒTS vai NEMĒBELĒTS, DIV- vai TRĪS ISTABU
DZĪVOKLIS
pirmā stāvā ar atsevišķu ieeju. Uz vēlēšanos garāža, arī dārzs, vai vēl 1 istaba trešā stāvā. Zvanīt vakaros HO 6-1481.

Danforth - Broadview
izīrējamas 3 istabas un virtuve.
Uz vēlēšanos arī garāža.
ZVANĪT pēc 5 vak.
HO 5-2785,
TORONTO

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

★ **Aizrādījums par ONTARIO SLIMNĪCU APDROŠINĀJUMU**

★ **19-tā dzimšanas dienā**

TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Ar šo brīdi jums nepieciešams atsevišķs apdrošinājums. Attiecīgas veidlapas dabūjamas bankās, slimnīcās vai tieši Apdrošināšanas pārvaldē.

★ **Apprecoties**

TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Vīra un sievas apdrošinājumam ir nepieciešams ģimenes apdrošinājuma veids. Paziņojiet savai darba vietai, vai ja apdrošinājumu maksāsiet tieši, tad paziņojiet to pārvaldei.

★ **Mainot darbu**

TURPINIET APDROŠINĀŠANOS! Iepazīstaties kārtīgi ar norādījumiem, kas ir maksājumu zīmes No. 104, ko jums izsniedz darba devējs, mugurpusē.

Aizvien turiet savu slimnīcas apdrošinājuma apliecību pie rokas.

ONTARIO SERVICES COMMISSION
2195 Yonge St., Toronto 7, Ontario.

SŪTIET UZ LATVIJU
NAILONA KAŽOKUS

Pilna garuma, ļoti silts. Vaļēja stila ar lielu apaļu apkakli un lielām pieliekamām aprocēm. Satina oderē. Pelēkas vai brūnas strīpas „SQUIRREL EFFECT".

Mazs	US $ 71.40	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 77.00	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 82.75	svars 4 mārc. 12 unc.

„BEAVER LAMB EFFECT"

Mazs	US $ 65.60	svars 4 mārc.
Vidējs	US $ 71.40	svars 4 mārc. 4 unc.
Liels	US $ 77.00	svars 4 mārc. 12 unc.

Līdz 9 mārc jāpieskaita sūtīšanas izdevumi $ 6.85.
Līdz 19 mārc. jāpieskaita $ 8.15.

Naudas pārvedumu adresējiet „DAUGAVAS VANAGI" un līdz ar saņēmēja pilnu vārdu un adresi sūtiet

DV SAINĪŠU NODAĻAI,
123 Huron Street, Toronto 2 - B, Ont., Canada.
Piegāde 4 līdz 6 nedēļu laikā.

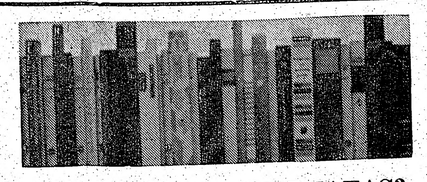

VAI JUMS IR ŠĪS GRĀMATAS?

Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI	$ 1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi	$ 1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antalog.	$ 7.50
J. S. Turģenevs — DŪMI — romāns	$ 3.85
Guntis Zariņš — VARONIBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZIVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KAPJ DEBESIS — noveles	$ 3.60
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZENI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KAPITNI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUSIE SPARNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Egļuis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRIVOSANAS KARA VESTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles	$ 3.20
E. Cirikova — JAUNIBA — I daļa, romāns	$ 4.50
E. Cirikova — TRIMDA — II daļa, romāns	$ 5.00
E. Cirikova — ATGRIEŠANĀS — III daļa, romāns	$ 5.00
A. Brigadere — DRAMA un NOVELES	$ 4.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

DV SAINĪŠU NODAĻA
PIEDĀVĀ

Nr. 1.
2 bundžas sviesta (a 13½ unces)
2 mārc. bekons
2 mārc. cukurs
2 mārc. rīsi
8 unc. kakao
..... $ 21.55

Nr. 2.
2 bundžas sviests
2 bundžas bekons
2 bundžas tauki
4 mārc. cukurs
5 mārc. milti
2 mārc. rīsi
2 unc. kakao
3 unc. tualetes ziepes
1 mārc. mazg. ziepes
..... $ 27.25

Nr. 3.
2 bundžas sviests
4 mārc. rīsi
11 mārc. cukurs
2 mārc. tauki
2 mārc. Santos kafija
8 unc. Ovomaltīns
2 mārc. Ēdames siers
6 unc. tualetes ziepes
2 mārc. veļas ziepes
2 mārc. manna
..... $ 38.50

Nr. 4.
19 mārc. cukurs
9 mārc. rīsi
10 mārc. bekons
..... $ 41.90

Nr. 5.
3 bundžas sviests
4 mārc. cukurs
4 mārc. rīsi
2 mārc. žāvēti jaukti augļi
12 unc. rozīnas
1 mārc. medus
2 mārc. Emmentāles siers
1 mārc. kakao
..... $ 32.50

Nr. 6.
11 mārc. cukurs
10 mārc. milti
6 mārc. rīsi
4 bundžas sviests
4 bundžas tauku
2 mārc. šķiņķis
1 mārc. veļas ziepes
.....$ 43.70

Nr. 7.
4 bundžas sviests
2 bundžas tauki
2 mārc. šķiņķis
2 mārc. bekons
4 mārc. cukurs
5 mārc. milti
4 mārc. rīsi
2 mārc. manna
2 mārc. žāvēti jaukti augļi
12 unc. rozīnas
2 mārc. medus
2 mārc. Ēdames siers
1 mārc. kakao
1 mārc. Santos kafija
3 unc. tēja
8 unc. Ovomaltīns
6 unc. tualetes ziepes
2 mārc. veļas ziepes
..... $ 57.60

Nr. 8.
3 bundžas sviests
3 bundžas tauki
2 mārc. bekons
..... $ 25.25

Nr. 9.
6 bundžas sviests
4 bundžas tauki
4 mārc. bekons
2 mārc. šķiņķis
1 bundža margarīns
..... $ 42.35

Nr. 10.
6 mārc. veļas ziepes
8 mārc. mazg. pulveris
9 unc. ziepju pārslas
10 gab. tualetes ziepes
5 unc. galv. mazg. šampons
4 unc. bārdas dz. ziepes (standziņās)
..... $ 30.20

Nr. 11.
9 mārc. cukurs
8 mārc. milti
4 mārc. rīsi
1 mārc. jaukta kafija
1 mārc. kakao
3 mārc. jaukti žāvēti augļi
12 unc. rozīnas
2 bundžas sviests
2 bundžas tauki
2 mārc. šķiņķis
2 mārc. Salami
2 mārc. bekons
1 mārc. veļas ziepes
2 gab. tualetes ziepes
..... $ 50.25

Nr. 12.
1 mārc. kafija
1 mārc. konfektes
1 mārc. piena šokolāde
7 unc. Toblerone šokolāde
14 unc. Lindt Napolitains
1 mārc. dažādi biskvīti
2 mārc. Santos kafija
1 mārc. Nescafé
1 mārc. kakao
3 unc. tēja
2 mārc. jaukti žāvēti augļi
12 unc. rozīnas
8 unc. mandeles
2 mārc. medus
1 mārc. zemes rieksti
1 mārc. rieksti
8 unc. dateles
8 unc. vīģes
4 mārc. cukurs
4 mārc. rīsi
3 bundžas sviests
3 bundžas šķiņķis
2 mārc. Salami
2 mārc. Emmentāles siers
..... $ 73.75

Saiņu cenās ieskaitīta muita un citi izdevumi, tā ka saņēmējam nekas nav jāpiemaksā. Saiņi domāti tikai sūtīšanai uz Eiropas Krieviju. Uz Āziju jāmaksā speciāla pārsūtīšanas piemaksa. Cenas ir ASV dolaros, Kanadas naudā maksājot, jāpiemaksā 5%.

Pasūtinot, atzīmējiet tikai saiņa numuru un līdz ar attiecīgu naudas pārvedumu, uzdodot saņēmēja pilnu vārdu un pareizu adresi, sūtiet

DV SAINĪŠU NODAĻAI
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.
Naudas pārvedumu vai arī čeku rakstiet uz DAUGAVAS VANAGI vārda.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāc

SABIEDRISKAIS DARBS TRIMDĀ

SAKARĀ AR LNAK PADOMES VELESANĀM

Jaunieceļotāji svešajās zemēs tiešām paši ir savas laimes kalēji. Ar to nav teikts, ka iezemieši viņus nebūtu laipni saņēmuši un kādu laiku dažus pat atbalstījuši. Vispār laipnības netrūka. Strādnieki bija vajadzīgi. Dažās darba nozarēs viņu trūka, īpaši tur, kur varēja iztikt ar vājām vietējās valodas zināšanām un līdz ar to ar zemāku atalgojumu. Citur ieceļotāji nebija vēlami. Daudziem eiropiešiem ar vidējo un augstāko izglītību grūti bija atrast darbu. Dažreiz pat četrdesmit gadu vecam jaunieceļotājam darba devējs pateica, ka viņš esot par vecu. Tikai mājkalpotājām, dzīvokļu tīrītājām, mežstrādniekiem un vasarās būvstrādniekiem darba netrūka, bet par zemu atalgojumu.

Ar laiku noskaidrojās, ka ieceļotāji faktiski nav tādi paši pilsoņi kā iezemieši — daudzos gadījumos tas viņiem bija jāsajūt gan darbā, gan sadzīvē, gan citur. Lai gan valsts likumos nav noliegts publiski runāt dažādās valodās, ir zināmi gadījumi, kad jaunieceļotāji ir piekauti vai citādi traucēti par to, ka viņi runājuši savā mātes valodā; tiesa gan varas darbu lietātājus ir sodījusi.

Daudz ir grūtību jaunieceļotājam. Viņš jūtas vientuļš. Bet cilvēks ir sabiedrisks dzīvnieks, kāpēc viņam grūti panest vientulību. Jaunieceļotājam ar savu valodu, tikumiem un visu sadzīves veidu neiespējams iekļauties svešajā sabiedrībā. Tās valodu un pārāžas viņš nepazīst un ātri nevar piesavināties. Atliek meklēt citus tautiešus un ar tiem sadzīvot. Tā dzimst latviešu kopas un biedrības, kuŗu locekļi sākumā ir ļoti aktīvi tautiešu sanāksmju apmeklētāji. Arī dievkalpojumi svešā valodā un ar savu īpatnēju kārtību jaunieceļotājus neapmierina. Viņi organizē savas draudzes, kuŗu dievkalpojumi tiek noturēti pēc dzimtenes parauga un mātes valodā. Jārūpējas arī par grūtdieņiem. Šo uzdevumu veic galvenokārt Daugavas Vanagu organizācija ar savām nodaļām. Ar laiku sazinās speciālisti un dibina savas arodnieciskas organizācijas. Apmeklējot minēto organizāciju sanāksmes, vientulībā mazinās un tautas kultūra netiek aizmirsta.

Bet ir uzdevumi, kas lokālajām organizācijām nav pa spēkam, piem. pārestību novēršana jeb tiesību ziņā pielīdzināšanās citiem pilsoņiem, cīņa par dzimtenes atbrīvošanu un savas valsts atjaunošanu u. c. Šajos nolūkos gandrīz katrā valstī tautieši dibina savu centrālo organizāciju, kas veic minētos un citus uzdevumus. Visām organizācijām rodas arī pienākums rūpēties par jaunās paaudzes saglabāšanu tautai un nacionālās valodas izkopšanu, kā arī visas kultūras attīstību, ko arī vislabāk var organizēt un vadīt centrālās apvienības.

Nav etniskām vienībām svešumā savas valsts, kas ar daudziem iestādījumiem varētu veikt minētos uzdevumus. Atliek pašiem tautiešiem uzņemties šos pienākumus un parūpēties, lai viņu organizācijas tos neignorē. Tātad visām latviešu organizācijām ar centrālo apvienību priekšgalā ir ļoti daudz uzdevumu. Visi tie ir pietiekami skaidri un svarīgi; bet to veikšana nav iespējama bez saskaņošanās darbā, par ko jārūpējas centrālajām organizācijām. Tātad jaunieceļotāju sabiedriskais darbs ir izplētties plašumā un gājis dziļumā. Bet darbinieku, diemžēl, nav daudz: samazinās dažu organizāciju biedru skaits; iet mazumā sarīkojumu apmeklētāju pulks, maz līdzekļu sabiedriskā darba veicināšanai un kultūras līmeņa celšanai, organizācijām grūti ievēlēt valdes locekļus u. t. t.

Šķiet, ka tautiskai apziņai un tēvzemes mīlestībai nav vairs primāra nozīme. Kāpēc? Vai esam jau pārtautojušies? Tas nevar būt: šim procesam nepieciešams ilgāks laiks; vecākā paaudze to nevar panākt; viņa var tikai sevi izolēt kā no savas tautas piederīgo saimes, tā arī no vietējās sabiedrības, kas jaunieceļotājus, kā jau aizrādīts, neuzskata par sev līdzīgiem. Arī jaunā paaudze, lai gan labāk pārvalda vietējo valodu un pazīst šejienes mentalitāti, kā arī sadzīves veidu, nav vēl atbrīvojusies no savu vecāku tautības īpatnībām, kāpēc būtu nepateicība pagriezt muguru tautai, kuŗas īpašības viņu pavada un ceļ saulītē. Jauniešu organizācijas un kongresi arī liecina, ka viņi nedomā to darīt.

Ticis pie zināmas turības un patstāvības, tautietis tomēr saviem spēkiem vien nespēj apmierināt visas vajadzības un intereses. Paradis savā speciālitātē ieskatīties lietu būtībā, viņš spēj dziļāk izpētīt un izprast arī sabiedriskās dzīves pamatus un jēgu, kā arī pārliecināties, ka viņsiem tautiešiem jāpiedalās tajā, lai šī kopdzīve atbilstu savai būtībai — kopīgam veidojumam, bet ne tikai nedaudzu individu sasniegumam, kas, citus, protams, nevar apmierināt. Jādzird un jālasa par neapmierinātību ar tagadējo sabiedrisko darbu. Tāpēc tautieši pat atsakās tajā piedalīties, bet negrib ar savām zināšanām un aktīvitāti to veicināt; citiem vārdiem — nepiedalās tajā kopdzīvē un kopdarbībā, no kuŗas viņi tomēr ir atkarīgi savu vajadzību un interešu apmierināšanā jeb normālajā dzīvē.

Etnisko vienību nacionālās intereses nevar būt kaitīgas vietējai sabiedrībai un valstij, jo tās ienes dažādību attiecīgās zemes kultūrā, kas, bez šaubām, veicina tās līmeņa celšanos. Kanadas dzīves vadība to arī atzīst un nepretojas cittautiešu īpatnējās kultūras attīstības veicināšanai. Tāpēc latviešu tautības pilsoņiem nav iemesla kļūt neuzticīgiem savai tautai un tanī pašā laikā būt lojāliem Kanadas pilsoņiem. Amerikas valstu kultūra ir veidojusies un arī turpina attīstīties daudzu etnisko vienību īpatnējo atziņu un sadzīves ietekmē, kāpēc katra no tām var lepoties ar savu līdzdalību šīs zemes augšupejā.

Kā jau teikts, vecākā un vidējā paaudzes nespēj atbrīvoties no savas tautas īpatnībām, jaunieši atrodas tās kultūrālo īpašību ietekmē, un visas trīs paaudzes lojāli un ar panākumiem veicina šīs zemes augšupeju. Tāds ir tagadējais faktiskais stāvoklis. Tas, šejienes valdības atzīts, nelliedz tautiešiem aktīvi darboties savas nacionālās kultūras izkopšanā un veicināt to mērķu sasniegšanu, kas nāk par labu latvju tautai. Tāpēc jārīkojas tā, lai latviešu kopdzīve un kopdarbība svešajās zemēs atbilstu savai būtībai — kopīgam attiecīgās valsts tautiešu veidojumam; citiem vārdiem — visiem tautiešiem jāpiedalās sabiedriskajā darbā un vēlēšanās.

P. Dreimanis

Ražas novākšanas laikā. J. Liģera uzņēmums

SABIEDRISKA DARBINIEKA 50 GADI

Ja nebūtu bijis 2. pasaules kaŗa ar sekojošo trimdu, Pēteris Slavinskis varbūt šodien būtu cienījams fotografs un kādas foto studijas īpašnieks Rīgā vai arī sekmīgs, pētnieciskā darbā iegrimis agronoms kaut kur lauku klusumā.

Pēteris bija iesācis studēt Latvijas Universitātē un vēlāk to turpināja Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijā, būdams L.U. Vienības "Lūdums" biedrs. Tajā laikā savu sabiedrisko aktīvitāti viņš izrādīja Latvijas baznīcas jaunatnes organizācijā un Latvijas skautu centrālā organizācijā. Trimdas posmā Vācijā, Mērbekā, viņš aktīvi darbojās latviešu skautu organizācijā un strādāja par fotografu izceļošanas nometnēs. Trimdas turpinājumā Pēteris 1949. g. ierodas Amerikā un apmetas uz dzīvi San Francisko, kur strādā par kartografu. Šeit viņš izvirzījās par vienu no galveniem iniciātoriem draudzes dibināšanā un bija tās pirmais priekšnieks. Darbojies latviešu draudzēs, biedrībās, Daugavas Vanagos un studentu organizācijās un jaunatnes pasākumos.

Atzīmējot P. Slavinska jubileju latviešu draudzes namā, tautieši pasniedza viņam kopēju velti — vērtīgu skaņu uzņemšanas aparātu, ar vietējo mākslinieku speciāli šim gadījumam ieskaņotu mūzikāla un vokāla satura skaņu lentu un dekorātīvu adresi. Jubilāru viņa goda dienā sveica Z. Kalifornijas draudze, dāmu komitejas, vietējo vienībnieku kopa, teātŗa kopa, korporāciju kopa, latviešu biedrība, līdumieši un draugi, novēlot arī viņa kundzei, sabiedriskais darbiniecei Rasmai Slavinskai spēku un izturību turpmākās dzīves gaitās. **H. Bergs**

3. oktobrī nenogurstošais, spara, enerģijas un ideju pilnais Pēteris Slavinskis pārkāpa pusmūža slieksni, atskatīdamies draugu, paziņu un domu biedru vidū uz aizvadītajiem 50 mūža gadiem.

GALDA TENISA TURNĪRS TORONTO

(mo) West-End YMCA's sarikojumā š. g. 27. oktobrī norisēs pirmais lielākais galda tenisa turnīrs jaunajā sezonā — Ontario YMCA's atklātās meistarsacīkstes.

Sacensību programmā paredzētas viriešu A, B un C klases vienspēles; sieviešu vienspēles; vīriešu, sieviešu un jauktā dubultspēles, kā arī senioru (vecākiem par 35 g.) un jauniešu (jaunāku par 18 g.) vienspēles zēniem un meitenēm.

Dalībnieku vidū būs visi spēcīgākie Ontario spēlētāji. Spēļu sākums 27. okt., plkst. 9 rītā.

LASĪSIM UN ATBALSTĪSIM VĒRTĪGU JAUNATNES IZDEVUMU

Iznācis jaunatnes žurnāla MĒS 4. numurs. Saturā plašs, bagātīgi ilustrēts apraksts par 2. latviešu jaunatnes svētkiem Čikagā, reportāža par latviešu skautiem un gaidām, ciemošanās pie jauniem latviešiem Norvēģijā, G. Zariņa novele un daudzas citas nodaļas attēlos un rakstos. Žurnāls pasūtināms: Mrs. E. Steinbacha, 2308 Drummond Rd., Niagara Falls, Ontario, Canada.

LNAK VĒLĒŠANAS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

materiālus nebūtu saņēmis un vēlētos nobalsot, vēlēšanu komisija lūdz tos pieprasīt komisijas priekšsēdim J. Grislim — P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

◎ Kalamazū ev.-lut. latv. draudzes dāmu komitejas rīkotie gadskārtējie Rudens svētki notiks 28. okt. plkst. 3,00 p.p. Recreation Park jaunajā zālē. Programmā uzvedums: Pļaujas svētku parāde.

◎ Māc. A. Klaupiks viesosies Kalamazū latviešu ev. lut. draudzē no 7. līdz 11. novembrim. Viesis iepazistinās tautiešus ar saviem pieredzējumiem un iespaidiem, kas gūti ceļojot pa Latviju, Poliju un citām Eiropas zemēm. Stāstījumus papildinās gaismas attēli.

◎ Latviešu skolas bērnu pēcpusdiena notiks 11. novembrī Latviešu b-bas namā. Programmu izpildīs studenšu vieniba Ausma.

◎ 17. oktobrī 84 gadu vecumā mirusi Matilda Jēkabsone. Nelaiķi pēdējā dusā uz Riverside kapu latviešu nodalījumu izvadīja 19. okt.

◎ Koŗa Dziesmu Vairogs vadība nodevusi Kalamazū Rietumu universitātes FM raidītāja vadītājam Glenam Bišopam dāvinājumu — skaņu plates: Mediņa rapsodiju — Dzimtenes aina un Dziesmu Vairoga iedziedātās Dārziņa un Graubiņa dziesmas. Par dāvinājumu no raidītāja saņemta sirsnīga pateicības vēstule.

◎ Ludmillas Sepes koncerts 27. oktobrī plkst. 8,15 vakarā, Kalamazū kolledžas Stetson kapelā, Academy ielā. Programmā B. Skultes, J. Ķepīša, J. Mediņa, J. Kalniņa, C. Debisī, Graudosa, F. Lehāra un O. Nikolai darbi. Pie klavierēm Lidija Millere.

◎ Latviešu b-bas valdes sekretāres Monikas Reinvaldes un b-bas sarīkojumu daļas vadītāja Osvalda Reinvalda jaunā adrese ir: 3102 Darmo St., telefons FI-35020.

◎ Dziedone Valija Melliņa-Bumbulis saistījusies darbā Kalamazū kolledžas mūzikas centrā par dziedāšanas skolotāju.

◎ Latviešu skolai pag. mācības gadā vietējā sabiedrība un organizācijas devušas kāpinātu morāļo un materiālo atbalstu, izrietēja no vecāku padomes ziņojumiem 10. okt. vecāku gadskārtējā sapulcē. Īpaši pieminēja DV apvienības nodibināto stipendiju un korporācijas „Imeria" dāvināto Latvijas karogu.

Skolas pārzinis A. Kaugars ziņoja, ka skolas darbs iet plašumā, jo skolēnu skaits šogad par visiem gadiem lielākais..

Sapulce nākamā māc. gada budžetu pieņēma $2430,45 apmērā, nosakot skolas naudu $26,00 no ģimenes. Vecāku padomē nāk. māc. gadam ievēlēja līdzšinējos R. Zaķi, A. Kajaku, R. Lejiņu, R. Malcenieku, S. Gendrikovu, M. Vizuli un V. Miķelsonu, bet no jauna P. Lizenbergu un I. Karlsonu. Revizijas komisijā: J. Karlsons, G. Krautmanis un P. Skrupškelis. Vecāku sapulci vadīja P. Lizenbergs.

V. m.

Kopnieku kursos mācības notika brīvā dabā, rudens lapu zeltā.

Čikagas latviešu juristu kopas aicinājums

Š. g. 6. novembrī, reizē ar visparējām senatoru, kongresmeņu un vietējo amatpersonu vēlēšanām, Illinojas tautas nobalsošanā tiek nodoti tiesu iekārtas grozījumi šīs valsts satversmē.

Pašreizējie tiesu iekārtas noteikumi, kuŗi vecāki par 100 gadiem, neatbilst šī laika prasībām. Kad tie tika pieņemti, iedzīvotāju skaits Illinojas valstī bija ap 600,000, galvenokārt lauciniekl. Par kandidātiem tiesnešu amatam var būt personas, kuŗas uzstāda politiskās partijas. Nekāds izglītības cenzs, tiesu prakse vai juridiskās zināšanas no kandidāta netiek prasīti. Tādā kārtībā tiesnesis ir atkarīgs no politiskās partijas. Līdzšinējā tiesu iecirkņu uzbūve un kompetences noteikšana galīgi novecojusies, kas redzams, piem., no Cook apriņķa, kuŗā ietilpst Čikagas pilsēta. Šeit civilprasību caurlūkošana ar zvērināto iedzīvotāju līdzdalību var notikt pēc 6—7 gadiem no iesniegšanas. Uzraudzība par zemākām tiesām ir praktiski neesoša.

Tagad Cook apriņķī vien iedzīvotāju skaits pāri 5.000.000 un mūsu laika sadzīves formas vairs neatbilst vecā tiesu iekārtas likuma normām. Dzīve arī prasa, lai tiesneši savā darbībā būtu neatkarīgāki no politisko partiju diktāta. Jaunais projekts paredz šos trūkumus novērst. Kaut projekts nav ideāls, bet nenoliedzami solis uz priekšu un nāks par labu iedzīvotājiem.

Tamdēļ mēs griežamies ar lūgumu pie visiem Illinojas valstī dzīvojošiem balss tiesīgiem latviešiem, neatkarīgi no simpatijām vienai vai otrai politiskai partijai, nobalsot š. g. 6. novembrī par tiesu reformas atsevišķo balloti, tā dēvēto „BLUE BALLOT".

Latviešu juristu kopa Čikagā.

Aicinājums dzejniekiem

Topošajā grāmatā par DV organizācijas 20 gadiem paredzēts ievietot arī dzejoļus, kas veltīti organizācijai vai tās biedriem. Šai sakarā visi dzejnieki lūgti iesūtīt savus DV veltītos darbus Fr. Kursietim, 16, Wharfedale Road, Corby, Northants, England. Grāmatas iekārtojumā būs noderīgi arī dzejoļi, kas nav tieši veltīti DV darbam un dzīvei, bet tomēr skar tematus, kas ar to saistās.

FRANK VASS
B.A.
ADVOKĀTS · NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
Tel. WA 2-6112, 2-6111.

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV s		$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d		$ 6.00
" — Sonata No 2	Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes	"	$ 2.00
" — Sonatina G	"	$ 2.50
" — Sonatina F	"	$ 2.50
" — Mazās svītas	"	$ 2.50
" — Divas Preludes G	"	$ 1.50
" — Tiade de Preludes	"	$ 2.50
" — Trittico Barbaro	"	$ 2.50
" — Suite A	"	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm		$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā		$ 1.20
V. Dārziņa Sonāta I		$ 2.50
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm		$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I		$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.		$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte		$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija		
" — Jel nevaicā		$ 1.20
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu		$ 2.00

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 · B. Ontario.
Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Sestdien, 27. oktobrī, plkst. 8,00 draudzes vakars ar loteriju un mācītāja referātu. Filma par Latvijas archibīskapa ievešanu amatā Vašingtonā.

28. oktobrī, plkst. 11 dienā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.
Sv. Jāņa draudze Toronto.

28. oktobrī plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziedās koris diriģ. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

4. novembrī plkst. 3 p.p. Trisvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

11. novembrī plkst. 2 p. p. Jāņa b-cā dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa.

18. novembrī plkst. 3 p. p. Trisvienības b-cā Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums. Dziedās koris diriģ. J. Baruša vadībā. Svētdienas skola.

Lūdzam iegaumēt, ka, sākot ar novembri, dievkalpojumi Trisvienības b-cā sāksies plkst. 3 p. p.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. oktobrī plkst. 2,30 p. p. Reformācijas sv. dievkalpojums un svētdienas skola. Dziedās Austra Holcmane. Tūlit pēc dievkalpojuma apm. plkst. 3,30 p. p. draudzes bazārs Sv. Barnabas baznīcas apakšējā zālē.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Praulmš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5093.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Reformācijas svētku dievkalpojums 28. okt. pl. 1,30 p.p.; dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 589 Portage Rd.

4. nov. pl. 2. p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3908.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave. South.

28. okt., pl. 4 pp. archibisk. Dr. T. Grīnberga piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris E. Gulbja vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes vakars, veltīts jaunajam virsganam archibiskapam Dr. K. Kundziņam. Piedalās mākslinieki A. Cers un A. Silkovska.

VANKUVERA

Māc. R. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-6797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

28. oktobrī plkst. 3 p.p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums Kitsilano baznīcā.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

28. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums un Svētdienas skola.

Trešdien, 31. oktobrī, plkst. 8 vakarā Bībeles stunda.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

28. oktobrī plkst. 2 p. p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

Jaunieši tiek lūgti pieteikties ievešanas mācībai, kas notiks 1963. gada maijā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs